

Bestuursverslag 2023

CNS Gouda

Bewust christelijk basisonderwijs

Voorwoord

Voor u ligt het bestuursverslag van de vereniging CNS Gouda over het kalenderjaar 2023. In dit verslag kunt u in hoofdlijnen lezen op welke wijze er in 2023 vorm is gegeven aan het strategisch beleid van de vereniging.

2023 is het eerste jaar zonder opvallende maatregelen door de pandemie, maar waarin nog wel middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs zijn ingezet. Het strategisch beleidsplan van de organisatie is vastgesteld, getiteld Met vertrouwen een kansrijke toekomst tegemoet! In de planperiode 2023-2027 werken we aan de volgende vier ambities:

- kwalitatief goed, toekomstgericht en inclusiever onderwijs
- discipelschap en rentmeesterschap: gezonde kinderen op een gezonde school
- bekwaam personeel in een groeiende professionele cultuur
- duidelijk eigen (accent)profiel van de scholen en tevens een gezamenlijke uitstraling van CNS Gouda

Binnen de kaders van deze ambities werken de schoolteams aan hun ontwikkeling en aan de doelen uit de schoolplannen.

We zijn tot op heden gezegend met voldoende personeel en met schoolteams die hun professionele cultuur verder ontwikkelen. We zijn dankbaar voor en trots op de deskundigheid van ons personeel, de inzet die zij plegen en de vele talenten van hen en van onze leerlingen, waardoor een goede ontwikkeling van kinderen en van het onderwijs mogelijk is.

In dit bestuursverslag kunt u de concrete uitwerking van (strategische) beleidskeuzes lezen en welke verwachtingen we voor de scholen van CNS Gouda en de organisatie als geheel hebben.

In de hoofdstukken 2 tot en met 5 verantwoordt het bestuur het gevoerde beleid op de beleidsterreinen Onderwijs & kwaliteit, personeel & professionalisering, huisvesting & facilitaire zaken en financiën. De doelen uit het strategisch beleidsplan 2023-2027 staan daarbij centraal.

In hoofdstuk 6 beschrijft het toezichthoudend bestuur de wijze waarop zij toezicht heeft gehouden.

Voor de medewerkers van CNS Gouda is het Woord van God de gemeenschappelijke gids en de Bron waaruit zij putten. God is onze vaste grond en in ons dagelijkse handelen willen we ons laten leiden door Hem.

We zijn dankbaar dat onze medewerkers zich er ook in 2023 naar uit mochten strekken te handelen zoals Micha 6:8 zegt: 'Hij heeft u, mens, bekendgemaakt wat goed is. En wat vraagt de Heere van u anders dan recht te doen, goedertierenheid lief te hebben en ootmoedig te wandelen met uw God.'

Zo hebben zij, vanuit bewogenheid, betrokkenheid en verantwoordelijkheid, kunnen zorgen voor een veilige basis voor onze leerlingen. We vertrouwen elkaar en de kinderen van onze scholen toe aan God die zich bekend maakt en die zorgt.

Mocht u na het lezen van dit bestuursverslag met mij van gedachten willen wisselen over de inhoud, dan maak ik graag een afspraak met u.

Gouda, juni 2024

Marco de Jong MSc
Directeur-bestuurder CNS Gouda

Besproken in het directie-overleg met advies	
--	--

Besproken in de GMR: instemming	
Vastgesteld door de directeur-bestuurder	

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Algemene informatie over CNS Gouda	6
1.1 Missie en visie.....	6
1.2 Toegankelijkheid en toelating	6
1.3 De organisatie van de Vereniging Christelijk Nationale Scholen Gouda	7
1.4 Bestuur, governance en functiescheiding	7
1.5 Organisatiestructuur.....	8
1.6 Horizontale dialoog en verbonden partijen	8
1.7 Klachtenbehandeling en inzet vertrouwenspersonen	10
2. Verantwoording van het beleid: Onderwijs en kwaliteit	11
2.1 Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg	11
2.2 Doelen en resultaten	12
2.3 Overige ontwikkelingen.....	12
2.4 Toekomstige ontwikkelingen.....	13
2.5 Onderwijsresultaten	13
2.6 Onderzoek en ontwikkeling	14
2.7 Passend onderwijs	14
2.8 Allocatie van de middelen	15
2.9 Onderwijsachterstanden	15
2.10 Nationaal Programma Onderwijs	15
2.11 Sociale veiligheid	16
3. Verantwoording van het beleid: Personeel en professionalisering	17
3.1 Doelen en resultaten	17
3.2 Toekomstige ontwikkelingen.....	18
3.3 Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis	18
3.4 Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders	19
3.5 Verzuim en uitkeringen na ontslag.....	19
3.6 Strategisch personeelsbeleid.....	19
4. Verantwoording van het beleid: Huisvesting en facilitaire zaken.....	21
4.1 Doelen en resultaten	21

4.2	Toekomstige ontwikkelingen.....	21
4.3	Duurzaam en maatschappelijk ondernemen	21
5.	Financieel beleid.....	22
5.1	Algemeen.....	22
5.2	Kengetallen.....	22
5.3	Financiële positie op balansdatum.....	23
5.4	Toelichting op de activa zijde van de balans	23
5.5	Toelichting op de passiva zijde van de balans.....	24
5.6	Analyse resultaat	26
5.7	Toelichting op de staat van baten en lasten.....	27
5.8	Investerings en financieringsbeleid	30
5.9	Treasuryverslag.....	30
6.	Continuïteitsparagraaf	31
6.1	Kengetallen.....	31
6.2	Toelichting op de kengetallen	31
6.3	Balans.....	31
6.4	Toelichting op de balans.....	32
6.5	Staat van baten en lasten	33
6.6	Toelichting op de staat van baten en lasten.....	33
6.7	Overige rapportages.....	34
7.	Verslag intern toezicht	36
7.1	Samenstelling intern toezicht.....	36
7.2	Vormgeving van het toezicht.....	36
7.3	Toezicht op begroting en op rechtmatige en doelmatige bestemming van de middelen	37
7.4	Toelichting op gegeven adviezen	38

Jaarrekening

Balans per 31 december 2023	41
Staat van baten en lasten 2023	42
Kasstroomoverzicht 2023	43
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	44
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	51
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	53
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	55
Bestemming van het resultaat	57
Gebeurtenissen na balansdatum	58
Verbonden partijen	59
Verantwoording subsidies	60

WNT verantwoording 2023	61
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	64
Overige gegevens	
Statutaire bepaling van het resultaat	66
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	67

1. Algemene informatie over CNS Gouda

Vereniging CNS Gouda is opgericht op 1 maart 1864 en heeft zich ten doel gesteld 'werkzaam te zijn tot oprichting en instandhouding van één of meer christelijke scholen voor basisonderwijs te Gouda.' Al bijna 160 jaar wordt er, vanuit een protestants-christelijke grondslag, uitdagend en betekenisvol basisonderwijs gegeven.

Betrokken en gemotiveerde leidinggevend en leerkrachten leveren op een resultaatgerichte wijze een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen. Goede opbrengsten op de basisvaardigheden, sociaal-emotionele vaardigheid en welbevinden, leren dragen van verantwoordelijkheid en samenwerken zijn daarbij leidende uitgangspunten.

1.1 Missie en visie

Bij CNS Gouda zijn de Prinses Julianaschool, de Johannes Calvijnsschool en de Livingstoneschool aangesloten, met ruim 1100 leerlingen en ruim 100 personeelsleden.

De drie CNS-scholen bieden elk kwalitatief goed, toekomstgericht en inclusiever onderwijs. Alle scholen streven naar uitdagend, betekenisvol onderwijs en hebben naast hun onderwijskundige uitgangspunten een duidelijk levensbeschouwelijk profiel. Zo wordt op herkenbare en eigentijdse wijze op de scholen invulling gegeven aan de protestants-christelijke levensovertuiging.

Van al onze leerkrachten en leidinggevend en verwachten we dat ze zich in hun dagelijks handelen laten leiden door de Bijbel als het Woord van God. De Bijbel is onze gemeenschappelijke gids en vormt de bron waaruit we putten. De protestants-christelijke geloofsovertuiging wordt in ons onderwijs zichtbaar in bijbelgebruik, het vertellen van Bijbelverhalen, dagopeningen en -sluitingen én in de praktische vertaalslag van de geloofsovertuiging naar de dagelijkse opvoedings- en onderwijssituatie. Alle medewerkers, en in het bijzonder de leidinggevend en, hebben de taak in het bewaken van deze basis en stimuleren van deze grondhouding.

Vanuit onze kernwaarden zorgen we voor een veilige onderwijssetting waarbinnen aan de basisbehoeften van kinderen is voldaan. Rekening houdend met de verschillende onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften van kinderen ondersteunen wij hen bij het zich eigen maken van kennis en vaardigheden die van belang zijn voor hun toekomst. We houden rekening met verschillen door aanpassingen in methode en niveau én in de manier waarop we kinderen benaderen.

Het bestuur ondersteunt en faciliteert de organisatie zo goed mogelijk, zodat de missie van CNS Gouda binnen zo goed mogelijk ingerichte gebouwen en met eigentijdse faciliteiten wordt verwezenlijkt.

1.2 Toegankelijkheid en toelating

Onze scholen kennen een open toelatingsbeleid. Dit betekent dat alle kinderen van ouders die de uitgangspunten van de scholen onderschrijven of respecteren welkom zijn. Respect blijkt voor ons uit een actieve betrokkenheid bij alle elementen van een school, inclusief de activiteiten die vanuit levensbeschouwing en burgerschap voortkomen. Van personeels- en bestuursleden wordt verwacht dat zij een persoonlijke keuze hebben gemaakt voor het christelijk geloof en meelevend lid zijn van een protestants-christelijke kerk of gemeente.

1.3 De organisatie van de Vereniging Christelijk Nationale Scholen Gouda

Vereniging Christelijk Nationale Scholen Gouda heeft onder haar bevoegd gezag drie scholen: de Julianaschool, de Calvijnschool en de Livingstoneschool. De scholen zijn gehuisvest in Gouda.

De contactgegevens zijn als volgt:

Naam: De Vereniging tot stichting en Instandhouding van Christelijk Nationale Scholen
Bestuursnummer: 36479
Adres: Nieuwe Gouwe Westzijde 1, 2802 AN Gouda
Telefoonnummer: 0182-686 715
E-mail: info@cmsgouda.nl
Website: www.cmsgouda.nl

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is een Vereniging. De Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Christelijk Nationale Scholen te Gouda is op 1-3-1864 opgericht en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder dossiernummer 40464449.

Onder CNS Gouda, met bevoegd gezag nummer 36479, vallen de onderstaande scholen:

School	Brinnummer	website
Johannes Calvijnschool	04PK	www.calvijnschoolgouda.nl
Livingstoneschool	07LN	www.livingstoneschoolgouda.nl
Prinses Julianaschool	08VP	www.julianaschool-gouda.nl

1.4 Bestuur, governance en functiescheiding

De Wet Goed Onderwijs – Goed bestuur verplicht tot een scheiding tussen bestuur en intern toezicht voor alle schoolbesturen. CNS Gouda heeft een keuze gemaakt voor het Raad van Beheermodel. In dit model is er sprake van een functionele scheiding binnen één bestuurlijk orgaan. Het verenigingsbestuur bestaat uit het algemeen bestuur (AB) dat toezicht houdt en het dagelijks bestuur (DB) dat de bestuurlijke taken uitvoert.

Het dagelijks bestuur wordt binnen de vereniging CNS gevormd door de directeur-bestuurder. Deze functie is het hele jaar 2023 vervuld door de heer Marco de Jong. Hij is integraal verantwoordelijk voor alle portefeuilles.

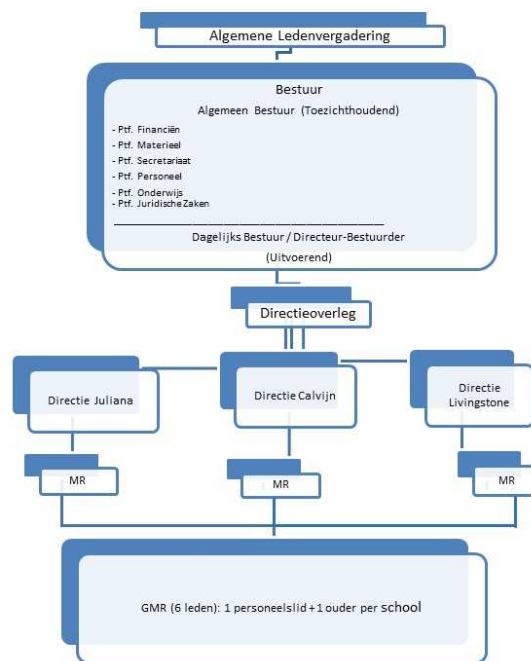
De uitvoering van taken vindt plaats conform de uitgangspunten van het Bestuursreglement, het managementstatuut en, voor zover het de taken van het Algemeen Bestuur betreft, de Statuten van de Vereniging. Deze drie stukken zijn in 2023 geëvalueerd, herzien en opnieuw vastgesteld. Hierbij is een onafhankelijke externe partij betrokken geweest. Ook het toezichtskader is herzien en opnieuw vastgesteld. Daarnaast is er binnen het verenigingsbestuur een avond gesproken over besturen en toezichthouden vanuit de kernwaarden. Er is sprake van een open relatie tussen de directeur-bestuurder, de leden van het Algemeen Bestuur en de directies.

Bestuur en intern toezichthouders toetsen de bestuurlijke inrichting en het bestuurlijk functioneren aan de principes van de Code Goed Bestuur van de PO-raad. Deze code wordt integraal gevolgd, alleen uitwerking 21 waarin staat 'Om de onafhankelijkheid van het intern toezicht te bevorderen bestaat het intern toezicht uit minimaal één lid dat geen kind heeft dat op een school zit die tot het bestuur behoort' is wel in de statuten opgenomen, maar nog niet in de praktijk geëffectueerd.

1.5 Organisatiestructuur

Het organogram geeft de organisatie van de Vereniging Christelijk Nationale Scholen Gouda weer. De organisatie kent de volgende organisatieonderdelen:

- **Algemene ledenvergadering:** De leden van de vereniging vormen het hoogste bestuursorgaan. Tijdens de jaarlijkse ledenvergadering verlenen zij het bestuur decharge voor het gevoerde beleid.
- **Verenigingsbestuur:** Het bestuur in de zin van de wet - het bevoegd gezag - wordt gevormd door het algemeen bestuur en dagelijks bestuur samen.
  - **Algemeen bestuur:** Het deel van het bestuur dat belast is met de toezichthoudende taken.
  - **Dagelijks bestuur/ directeur-bestuurder:** Het dagelijks bestuur wordt gevormd door de directeur-bestuurder. Deze verricht het uitvoerende werk en heeft tevens een adviserende, initiërende en stimulerende rol in de richting van de verschillende overlegpartners. Naast de bestuurlijke rol heeft de directeur-bestuurder een leidinggevende rol in de richting van de directies van de scholen. De directeur-bestuurder wordt een aantal dagdelen per week ondersteund door een financieel-administratief medewerkster. Verantwoording aan de toezichthouders wordt afgelegd via managementrapportages.
- **Directies:** De scholen worden geleid door een integraal verantwoordelijke directeur. De directeur legt verantwoording af aan ouders, de directeur-bestuurder en de MR en wordt bijgestaan door een middenkader met deelverantwoordelijkheden.
- **Directieoverleg:** Het overlegorgaan waarin directies van de scholen en directeur-bestuurder werken aan o.a. beleidsontwikkeling- en evaluatie.
- **MR en GMR:** De MR (medezeggenschapsraad) en GMR (gemeenschappelijke medezeggenschapsraad) zijn op school- of verenigingsniveau belast met de advisering of instemming omtrent beleid. De GMR bestaat uit drie ouders en drie personeelsleden en in elke geleding zit één lid van elke school. Het Jaarverslag van de GMR is te lezen op de GMR-pagina van de website van CNS Gouda.

1.6 Horizontale dialoog en verbonden partijen

De volgende organisaties zijn voor CNS Gouda de belangrijkste partnerorganisaties waarmee wordt samengewerkt op verschillende terreinen:

Organisatie of groep	Beknopte beschrijving samenwerking en ontwikkelingen
Ouders	<p>Ouders zijn onze belangrijkste partners. Binnen de scholen wordt er op vele terreinen samengewerkt met ouders:</p> <ul style="list-style-type: none"> • op het vlak van de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen • inzet als vrijwilligers bij de TSO of bij extra activiteiten • inzet als vrijwilligers bij de ondersteuning van onderwijsactiviteiten • via de MR en de GMR <p>Overleg vindt op uiteenlopende, bij de situatie passende wijze plaats.</p>

Samenwerkingsverbanden Midden Holland en Berséba	<p>CNS Gouda maakt deel uit van twee samenwerkingsverbanden voor Passend Onderwijs. Binnen deze samenwerkingsverbanden wordt samengewerkt aan</p> <ul style="list-style-type: none"> • de ontwikkeling van passender en inclusiever onderwijs; • de toewijzing van ondersteuning en de benodigde middelen voor de begeleiding van speciale onderwijsbehoeften binnen regulier basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs; • Verdere expertiseontwikkeling binnen scholen en rond de scholen. <p>Meerdere keren per jaar vindt er overleg plaats tussen elk samenwerkingsverband en de aangesloten besturen. Daarnaast vindt er minimaal éénmaal per jaar een bestuursgesprek plaats tussen de bestuurder van het Samenwerkingsverband en de bestuurder van CNS Gouda.</p> <p>Het scholingsaanbod wordt verdeeld over het jaar ingepland.</p>
Quadrant Kindercentra	<p>Quadrant verzorgt naschoolse opvang op de Livingstoneschool en de Prinses Julianaschool.</p> <p>Overleg vindt op locatie plaats tussen de medewerkers van de organisaties. Op bestuursniveau is er enkele malen per jaar overleg.</p>
IJgenweis Kinderopvang	<p>IJgenweis verzorgt sinds oktober 2023 de buitenschoolse opvang op de Johannes Calvijnschool.</p>
Onderwijsbesturen PO & VO in Gouda en omgeving	<p>Met deze besturen is intensiever of minder intensief contact over uiteenlopende dossiers en ontwikkelingen. Zo werkt CNS Gouda met enkele PO-besturen samen in een invalpool en is er met de VO-besturen samenwerking in het kader van de afstemming PO-VO.</p>
Gemeente Gouda	<p>Gemeente Gouda is een belangrijke partner op de volgende terreinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Huisvesting: conform het Integraal Huisvestings Plan worden de uitbreiding van de Calvijnschool in 2023 en de nieuwbouw van de Livingstoneschool in 2025 voorbereid. Contact met de betrokken ambtenaren is ten minste éénmaal per maand; • Jeugdgezondheidszorg: er vindt op directieniveau overleg plaats over de algemene opzet en de inzet hiervan; • Sport en cultuur: overleg vindt plaats indien relevant; • Onderwijs aan leerlingen met een niet-Nederlandstalige achtergrond; • Verkeer. <p>Er is indien gewenst overleg met de wethouder Onderwijs en per dossier met de verantwoordelijke ambtenaren.</p>
Brede school Gouda	<p>De Brede school Gouda is een netwerkorganisatie, waarin alle onderwijsorganisaties, culturele organisaties en vormen van welzijnswerk samenwerken. Het doel is om ontwikkelkansen van kinderen te vergroten. Onder andere tijdens de vergaderingen over de Locale Educatieve Agenda wordt er over de inzet van de Brede School gesproken. De functionarissen van de Brede School werken afgesproken ontwikkelingen vervolgens uit en communiceren hierover via email.</p>
Jeugdteam	<p>Met deze organisatie werken we op schoolniveau samen op individuele casussen. Daarnaast verzorgt zij de inloopsprekuren voor het maatschappelijk werk op de scholen.</p>
Dyade	<p>Dyade verzorgt voor CNS Gouda de volgende diensten:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • de financiële administratie; • de controller-functie, onder andere bestaande uit het ondersteunen van het (meerjaren)begrotingsproces, het opstellen van de jaarrekening en financiële advisering; • de personele administratie; • HR-advies op alle mogelijke beleidsterreinen en op individuele dossiers.
Perspectief	Perspectief verzorgt Arbo-ondersteuning aan onze organisatie. Medewerkers hebben de gesprekken met bedrijfsartsen van Perspectief.
Emjee	Emjee ondersteunt CNS op de volledige hardware- en softwarematige kanten van ICT. Daarnaast loopt via haar de AVG-dienstverlening.

1.7 Klachtenbehandeling en inzet vertrouwenspersonen

De scholen van CNS Gouda volgen een klachtenprocedure die is beschreven in de schoolgidsen en is gepubliceerd op de websites. Als de daarin beschreven activiteiten niet leiden tot afhandeling van de klacht, dan kan er contact opgenomen worden met de landelijke klachtencommissie (LKC). Op de scholen kan de volledige klachtenprocedure worden ingezien.

Elke school heeft interne vertrouwenspersonen. Daarnaast zijn er aan CNS Gouda twee externe vertrouwenspersonen verbonden: mevrouw E.M.D. Hage en de heer H.C. Beekman.

In 2023 is gehandeld conform de klachtenprocedure. Er is één klacht ingediend in verband met een schorsing. Deze is naar tevredenheid van alle partijen afgehandeld.

De interne vertrouwenspersonen zijn in 2023 viermaal ingeschakeld: tweemaal door ouders, éénmaal door leerlingen en éénmaal door een collega. Eén contact heeft vervolgens ook een externe vertrouwenspersoon benaderd.

De externe vertrouwenspersonen zijn in 2023 tweemaal ingeschakeld.

2. Verantwoording van het beleid: Onderwijs en kwaliteit

Onder kwaliteit verstaan we binnen CNS Gouda 'de mate waarin zorgvuldig gekozen doelstellingen, gericht op wenselijk geachte opbrengsten van het onderwijsproces, het voldoen aan de behoefte van de organisatie en het tegemoet komen aan de verwachtingen van de verschillende actoren, worden gerealiseerd.'

CNS Gouda wil goed onderwijs geven, dit verbeteren en borgen, haar eigen ambities evalueren en hierover interne en externe verantwoording afleggen: 'Doen we de goede dingen?', 'Doen we de dingen goed?', 'Hoe weten we dat?', 'Vinden anderen dat ook?' en 'Wat doen we met die wetenschap?'

2.1 Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

Op de volgende wijze werkt het bestuur aan de onderwijskwaliteit en houdt zij zicht op de ontwikkeling ervan binnen de scholen:

- CNS Gouda beschrijft iedere vier jaar haar ambities in een Strategisch Beleidsplan.
- De ambities uit het Strategisch Beleidsplan leiden via schoolplannen tot meetbare doelstellingen, verwoord in de jaarplannen van CNS Gouda en haar scholen. In dit programma geven de scholen ook de jaarverslagen weer.
- Volgens een vastgestelde (twee)jaarlijkse cyclus nemen we de vragenlijsten Sociale Veiligheid en tevredenheid af onder ouders, leerlingen en personeel, welke na analyse leiden tot verbeterpunten.
- De directeur-bestuurder monitort de implementatie van een Strategisch Beleidsplan via een nulmeting, een tussentijdse evaluatie en een eindevaluatie.
- De directeur-bestuurder bezoekt minimaal één keer per maand de scholen voor jaarplangesprekken, opbrengstengesprekken en werkoverleggen. De ontwikkeling van de professionele cultuur en de monitoring van de professionele ontwikkeling van teamleden en het schoolteam door de directies is één van de gespreksonderwerpen.
- Vanuit de gesprekken en de evaluaties zorgen de schoolteams onder leiding van hun leiderschapsteam voor bijstelling van een voorgenomen ontwikkeling of het onderwijsaanbod. Ook deze ontwikkeling wordt in het overleg tussen directie en directeur-bestuurder gemonitord.
- Beleidsplannen en de kwaliteitszorgcyclus zijn niet statisch, maar onderwijs ontwikkelt. Daarom worden alle afspraken minimaal eenmaal per vier jaar geëvalueerd.

CNS Gouda borgt cyclisch haar voortgaande kwaliteitsontwikkeling in beleidsplannen, in jaarplanningen en in de bewuste ontwikkeling van de professionele cultuur.

Zij verantwoordt de ontwikkeling van haar onderwijskwaliteit in de managementrapportages aan het algemeen bestuur, tijdens de algemene ledenvergadering van de Vereniging CNS Gouda, in de gesprekken met de GMR, in gesprekken met het bestuur van het samenwerkingsverband en in het bestuursverslag. Dit verslag wordt op de website gepubliceerd.

Het beleidsplan kwaliteitszorg, waarin bovenstaande beleidslijn is opgenomen, is in het tweede kwartaal van 2023 vastgesteld.

2.2 Doelen en resultaten

De volgende ontwikkelingen heeft het bestuur samen met de directies tot doel gesteld voor de scholen, verwoord in het Strategisch beleidsplan 2023-2027.

2.2.1 Kwalitatief goed, toekomstgericht en inclusiever onderwijs

Om alle kinderen op onze scholen een passend aanbod te kunnen doen, gaan de scholen verder in hun ontwikkeling om de differentiatie in niveaus te vergroten en hun ondersteuningsaanbod toe te spitsen. We willen de kansen op een goede toekomst voor alle leerlingen vergroten door ze een brede vorming en toekomstgericht onderwijs te bieden.

2.2.2 Discipelschap en rentmeesterschap: gezonde kinderen op een gezonde school

Binnen onze scholen is 'relatie' een kernwaarde. De relatie met God is bepalend voor hoe we ons als mens verhouden tot onze naaste, de samenleving waar we deel van uitmaken en de schepping. Vanuit dat perspectief weten we ons niet alleen verantwoordelijk voor kwalitatief goed onderwijs, maar ook voor de persoonsvorming van kinderen. Daarom besteden we in onderwijs en opvoeding aandacht aan discipelschap en rentmeesterschap. We leren onze leerlingen om, als discipel van Jezus, naar de waarden van Gods Koninkrijk te leven en om, als rentmeester, goed voor de omgeving en voor zichzelf te zorgen. Dit vertaalt zich in allerlei pedagogische keuzes op de gebieden duurzaamheid, bewegingsonderwijs en burgerschap. We hebben bij ons onderwijs aandacht voor recht doen, liefhebben, dienstbaarheid, gemeenschapsvorming, fouten maken, vergeven, opnieuw beginnen, verantwoordelijkheid nemen voor jezelf, de ander en de omgeving (zelfs internationaal, door betrokkenheid bij zendingsprojecten en mensen die in moeilijke omstandigheden verkeren), samenwerken, relaties aangaan en onderhouden, veiligheid, omzien naar anderen, weerbaarheid, grenzen stellen. Zo willen we onze leerlingen een gezonde, persoonlijke basis meegeven van waaruit ze de kennis die zij ontwikkelen goed kunnen inzetten.

2.2.3 Bekwaam personeel in een groeiende professionele cultuur

De werving (en binding) van voldoende goed personeel is een voorwaarde voor goed onderwijs en heeft onze focus. Vanuit onze verantwoordelijkheid en opdracht om een hele goede en aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven, zetten we in op de doorontwikkeling van ons personeelsbeleid.

2.2.4 Duidelijk eigen (accent)profiel van de scholen en een gezamenlijke uitstraling van CNS Gouda

Binnen de gemeente Gouda is een breed palet aan scholen met een levensbeschouwelijke grondslag. De achterban van onze scholen kenmerkt zich doordat een groot deel kerkelijk meelevend is en wenst dat de schoolomgeving aansluit bij de manier waarop de (geloofs)opvoeding thuis wordt vormgegeven. Een ander aanzienlijk deel wenst dat de kinderen christelijke normen en waarden meekrijgen in een omgeving waarin ook de Bijbelverhalen worden verteld. We willen ook in een veranderende samenleving zichtbaar blijven als christelijke scholen. Om actueel en goed onderwijs te kunnen blijven bieden, moet CNS Gouda over goed en genoeg personeel beschikken. Door zichzelf ook duidelijk te positioneren en profileren als aantrekkelijke, verbindende werkgever is de kans groter om medewerkers te werven, binden en boeien. Onze identiteit kan als onderscheidende factor worden ingezet. Uit de gesprekken met teamleden blijkt, dat de op school beleefde identiteit in het verlengde ligt van hoe dit in het persoonlijke leven van teamleden wordt vormgegeven.

2.3 Overige ontwikkelingen

De volgende ontwikkeling heeft invloed op ons onderwijs gehad:

- Wisselingen op directie en bestuursniveau hebben ook effect op de voorgenomen ontwikkeling van het onderwijs binnen CNS Gouda, doordat lopende processen moeten worden overgedragen en nieuwe leidinggevendenden zich moeten inwerken. Eén directeur en de directeur-bestuurder waren pas kort werkzaam binnen onze organisatie en het eerste halfjaar is één van de scholen geleid door een interim-directeur. Gelukkig is er ook op die school in de zomer van 2023 een nieuwe directeur gestart.

2.4 Toekomstige ontwikkelingen

Verwachte toekomstige ontwikkelingen zijn in het Strategisch Beleidsplan 2023-2027 en in het daaruit voortvloeiende meerjarenplan verwerkt en geprioriteerd.

Aanvullende interne ontwikkelingen die het bestuur verwacht:

- Het aantrekken van enkele stafmedewerkers en de inrichting van een stafbureau, op grond van een gedane benchmark naar de omvang en inrichting van de bovenschoolse organisatie.

Externe ontwikkelingen die het bestuur heeft onderkend en die mogelijk tot aanpassing van gevoerd beleid gaan leiden zijn de volgende:

- Het inrichten van verplichte onderwijsregio's om de personeelstekorten te slechten leveren extra bestuurlijk werk op, terwijl het bereiken van de beoogde doelen binnen ons bestuur en onze scholen al goed op orde was.
- De doorgaande instroom van vluchtelingen, met het onderwijs dat aan hen geboden moet worden, zorgt ook voor extra leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften op onze scholen.
- Het belang om, in het kader van nieuw- of verbouw, voldoende ruimte te realiseren voor kinderopvang of andere specialismen binnen de school, in het kader van de maatschappelijke wens tot meer integraliteit. Hiermee samenhangt het ontstaan van intensievere samenwerking met kinderopvangorganisaties met daarbij behorende heldere afspraken.

2.5 Onderwijsresultaten

Binnen CNS Gouda zetten we opbrengsten af tegen de referentiewaarden die bij onze scholen horen. De na te streven referentiewaarden aan het einde van de schoolloopbaan zijn vertaald in schooleigen normen voor de te verwachten resultaten in de groepen.

De onderwijsresultaten op het terrein van de basisvaardigheden worden door de leerkrachten geanalyseerd en vervolgens binnen de schoolteams besproken. Vervolgens vindt ook een bespreking op bestuursniveau plaats. Op basis van de uitkomsten zijn, waar nodig, aanpassingen gedaan in het aanbod.

De meeste groepen behaalden in 2022 voor de tussentijdse opbrengsten op het gebied van taal, rekenen en lezen een score op of boven het landelijk gemiddelde voor de betreffende schoolgroep. Op het eerste gezicht geeft dit overzicht een positief beeld. Wordt dit echter gelegd naast de eisen die inspectie stelt aan onze scholen, blijft het nodig om kritisch te kijken naar de opbrengsten.

In de groepen waar niet wordt voldaan aan de (op referentieniveaus gebaseerde) eigen normen op het gebied van opbrengsten werden de afwijkingen geanalyseerd en de interventies vastgelegd in plannen.

De volgende eindopbrengsten zijn over de afgelopen zes jaren behaald op de scholen van CNS Gouda:

School	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Calvijnschool	539,6	536,6		532,2	537,4	538,8
Livingstoneschool	538,7	538,4		535,2	535,4	534,2
Pr. Julianaschool	539,0	534,2		535,3	537,8	536,9
Landelijk gemiddelde	535,6	536,1		534,5	535,2	535,3

N.B.: De scores over 2018 van de Calvijnschool en van de Julianaschool zijn aangepast vanwege het niet meetellen van 1 PRO-leerling.

Deze opbrengsten over 2023 stemmen niet volledig tot tevredenheid:

- De score van de Calvijnschool is hoog, waarbij er winst te behalen blijft op het vakgebied rekenen.
- De lagere score op de Livingstoneschool is te verklaren doordat er in één van de twee groepen acht jarenlang veel aandacht nodig was om veiligheid te creëren en vast te houden. Ook voor doorgewinterde leerkrachten bleef dit een uitdaging. Dit is helaas goed terug te zien in scores.
- Voor de Julianaschool zien we een voldoende eindtoetsscore, echter zouden de scores voor rekenen en (begrijpend) lezen gezien de populatie hoger moeten kunnen.

Voor alle drie de scholen is het komend jaar de ontwikkeling van het rekenonderwijs een belangrijk speerpunt.

Voor meer informatie over de scholen en de opbrengsten verwijzen we naar www.scholenopdekaart.nl.

2.6 Onderzoek en ontwikkeling

Onderdeel van de professionalisering binnen de scholen is het werken in leerteams. Volgens het jaarplan doen groepen leraren met een specialisatie op een bepaald vak- of ontwikkelingsgebied onderzoek naar een vraag uit de eigen organisatie. Deze onderzoeksvraag houdt verband met het aanbod en organisatie van leerstof op school. De bevindingen uit de leerteams worden gedeeld in het team en op basis van uitkomsten wordt beleid aangepast en als gevolg hiervan ook het lesstofaanbod.

Om ruimte en tijd te creëren voor het verrichten van onderzoek wordt in de formatieplaatjes van ieder schooljaar ruimte voor onderzoek door leraren gecreëerd door de directies. Dit wordt via beschikbare ambulante tijd of via taakuren gedaan. Een aantal leraren die participeert in een leerteam volgt een passende masteropleiding.

Ook CNS-breed wordt het sámen leren en onderzoeken vormgegeven. In 2023 is dit voor op de volgende terreinen vormgegeven:

- Zorg en begeleiding leerlingen
- Coaching & begeleiding leraren
- ICT
- Sociale veiligheid
- Burgerschap

2.7 Passend onderwijs

Ten aanzien van de inzet van de gelden voor Passend Onderwijs moeten schoolbesturen zich nader verantwoorden. Binnen CNS Gouda worden de middelen voor passend onderwijs nadrukkelijk ingezet zodat de schoolteams zich verder ontwikkelen en daardoor in staat zijn om inclusiever onderwijs vorm te geven binnen de klas en binnen de school. Daarbij worden de middelen ingezet op begeleiding van individuele leerlingen of groepen leerlingen, passend bij hun ontwikkeling en onderwijsbehoeften. In beperkte mate worden de middelen ook ingezet om de juiste materialen en middelen aan te schaffen. De directie besluit hoeveel passend onderwijsgeld er aan welk doel wordt uitgegeven, in samenspraak met de schoolteams en de medezeggenschapsraad. Bij leerlingspecifieke inzet zijn hier ook ouders bij betrokken. Externe adviseurs kunnen op dit gebied een advies uitbrengen.

CNS Gouda heeft de ontvangen gelden uitgegeven aan:

- (extra) inzet van Intern Begeleiders, begaafdenspecialisten en assistenten
- Inzet van externe specialisten voor begeleiding van meer- en hoogbegaafde leerlingen
- Inzet van externe specialisten voor specifiek onderzoek, consultatie en advies
- Aanschaf van passend klein meubilair en didactische materialen
- Licentiekosten specifieke ondersteunende software
- Individuele en teamscholing

Het ondersteuningsplan van de scholen wordt jaarlijks geüpdatet. Met de samenwerkingsverbanden wordt erop toegezien dat het plan en de praktijk congruent zijn. De samenwerkingsverbanden zorgen ook voor een bijpassend scholingsaanbod.

2.8 Allocatie van de middelen

De door de rijksoverheid toegekende middelen aan de scholen worden zoveel als mogelijk op schoolniveau ingezet. Een vast percentage deze middelen wordt op verenigingsniveau ingezet om ondersteuning vanuit het bestuurskantoor mogelijk te maken. Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk zaken op schoolniveau worden opgepakt, tenzij een schooloverstijgende aanpak efficiënter en effectiever is. Dit geldt bijvoorbeeld voor financiële ondersteuning, personeelsadvies, AVG-beleid, aanbestedingen, afstemming met de gemeente en zaken rond groot onderhoud.

2.9 Onderwijsachterstanden

In het voedingsgebied van de scholen is er op basis van de postcoderegeling nauwelijks sprake van onderwijsachterstand, waardoor er maar in zeer beperkte mate middelen voor dit achterstandenbeleid worden ontvangen. Deze worden volledig aan de scholen toebedeeld ten behoeve van de inzet van onderwijsassistentie, het aanschaffen van specifieke materialen en het doen van bij de specifieke onderwijsbehoeften passende interventies. De effecten van inzet van deze middelen zijn nauwelijks te meten.

2.10 Nationaal Programma Onderwijs

In totaal is er in 2023 voor € 323K aan middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen. Dit is als volgt besteed:

	Johannes Calvijn	Livingstone	Prinses Juliana
Ontvangen	€ 117K	€ 88K	€ 118K
Toegepaste interventies			
B. Tutoring / instructie kleine groepen	€ 30K	€ 24K	€ 48
B. 1-op-1 begeleiding	€ 40K	€ 51K	€ 10K
B. E.D.I.		€ 12K	
B. Leren van en met medeleerlingen		€ 23K	
B. Begrijpend Lezen		€ 5K	
C. Welbevinden		€ 9K	€ 10K
D. Meta cognitie		€ 12K	
E. Klassen verkleining	€ 21K	€ 25K	€ 42K
F. Faciliteiten		€ 5K	
ICT: Afschrijvingen	€ 3K	€ 1K	€ 4K
Totaal uitgegeven:	€ 94K	€ 167K	€ 114
Gereserveerd	€ 23K	-/- € 79K	€ 4K

De keuzes om bovenstaande interventies uit het NPO-menu in te zetten zijn op schoolniveau genomen. Op bestuursniveau is de wijze van planbeschrijving en verantwoording afgestemd. Er is geen personeel wat niet in loondienst was ingehuurd.

Bovenschools zijn er geen NPO-middelen ingezet. De medezeggenschapsraden van de scholen hebben met de begroting van de bovenstaande besteding ingestemd.

De plannen hebben ertoe geleid dat de ontwikkeling van leerlingen en het veilige sociale klimaat binnen de groepen is versterkt, mede doordat er meer aandacht uit kon gaan naar individuele begeleiding en het werken in kleinere groepen. De ontwikkeling van de meeste groepen is op het gewenste niveau.

2.11 Sociale veiligheid

Elke school heeft zijn eigen veiligheidsbeleid, vervat in een beleidsplan. Elke twee jaar wordt de tevredenheidsenquête afgenomen onder medewerkers. Daarnaast wordt elke 4 jaar, als onderdeel van de RI&E, een vragenlijst onder medewerkers afgenomen.

Uitkomsten van deze vragenlijsten kunnen een aanleiding vormen om het veiligheidsbeleid aan te passen. Dit geldt ook voor rapportages vanuit de vertrouwenspersonen, hoewel er de laatste jaren geen meldingen bij hen zijn gedaan.

Het schoolveiligheidsbeleid wordt op schoolniveau besproken en geëvalueerd binnen het leiderschapsteam, de leerteams gedrag en de medezeggenschapsraad. Ook het ontruimingsplan krijgt hierbij aandacht.

Onder leerlingen nemen we jaarlijks onder meer de vragenlijst Sociale Veiligheid af, waaruit de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen blijkt. Dit leidt tot aandachtsgebieden voor lessen die aan een hele jaargroep geven kunnen worden. De leerkrachten voeren deze lessuggesties uit en de interne SEO-coaches bezoeken daarbij de groepen. Waar nodig wordt dit ondersteund door externe deskundigen. Zo wordt er bij bepaalde groepen waar trauma een rol speelt een apart programma neergezet en volgen de leerkrachten lessen in trauma-sensitief onderwijs. Daarnaast starten enkele leerkrachten binnenkort de opleiding Meidenvenijn.

Er is binnen al onze scholen aandacht voor het voorkomen van racisme, discriminatie, pesten en veiligheid van mensen die 'anders zijn' en die op de vlucht zijn om uiteenlopende redenen. Vanuit onze identiteit leren we onze leerlingen hoe ze daarin hun rol op kunnen pakken in de zorg voor 'de ander(e)'.

3. Verantwoording van het beleid: Personeel en professionalisering

De medewerkers van CNS Gouda zijn het belangrijkste kapitaal van de organisatie. Goed onderwijs staat of valt met de kwaliteit van degene die voor de klas staat. Leraren zijn zelf het belangrijkste instrument in de uitoefening van hun beroep. Om leerlingen bij te staan in hun ontwikkeling en hen zo goed mogelijk voor te bereiden op de toekomst moeten leraren optimaal zijn toegerust. Door een open, onderzoekende en lerende houding ontwikkelen zij zichzelf en verbeteren ze hun onderwijs. Zelfsturing en eigenaarschap staan centraal. Daarmee sluiten we aan bij de professionele autonomie van de leerkracht, die zich de vereisten van de beroepsgroep eigen maakt.

Leidinggevenden dragen de eindverantwoordelijkheid voor de doelen van hun school. Zij zijn daarom gericht op de professionele groei van medewerkers en stellen hen in staat zich te ontwikkelen, o.a. door coaching en begeleiding. Ze stimuleren teamleren door het organiseren van professionele ontmoetingen tussen leraren. Ze zien de verscheidenheid in kwaliteit binnen hun team en gaan daarom uit van principes van erkende ongelijkheid en gedeeld leiderschap. Waar nodig sturen ze bij. Leerprocessen worden voortdurend verbeterd. Teams en individuele medewerkers worden daar door leidinggevenden bij betrokken. Zij leggen bij voorkeur proactief verantwoording af omdat het nodig en nuttig is voor de verbetering van kwaliteit van onderwijs.

Het werk van leidinggevenden speelt zich daarmee af in een spanningsveld tussen enerzijds koers houden en anderzijds het bieden van ruimte om invulling te geven aan eigen verantwoordelijkheid en professionele autonomie.

3.1 Doelen en resultaten

In het strategisch beleidsplan 2023-2027 zijn op de volgende gebieden doelen op het terrein van personeelsbeleid en professionalisering opgenomen:

1. Gedeeld leiderschap / eigenaarschap:
  - We vinden het belangrijk dat leraren mede-eigenaar van onderwijskundige ontwikkeling zijn en laten hen op basis van opleiding en ervaring hieraan mede leiding geven. We richten bovenschoolse leerteams of netwerken in op nader te bepalen onderwijskundige terreinen, waaraan leiding wordt gegeven door collega's van onze scholen.
  - We ontwikkelen onze scholen verder als professionele leergemeenschappen met gespreid leiderschap door professionalisering van de schoolteams. De scholen van CNS stimuleren scholing en komen tegemoet aan ambities van medewerkers op gebied van scholing, in het bijzonder waar die ambities aansluiten op het strategisch beleidsplan en de schoolplannen.
  - We verwachten dat álle leraren de ontwikkeling van start- naar basis- naar vakbekwaam doormaken en spreken leraren aan op hun professionele handelen.
  - Op een CNS-brede uniforme wijze worden elk schooljaar ontwikkelgesprekken gevoerd en wordt de ontwikkeling van medewerkers vastgelegd.
  - Medewerkers krijgen de mogelijkheid om zowel financieel als in tijd om een opleiding te volgen die past bij de het onderwijs dat bij CNS wordt gegeven.
  - We verdiepen de inzet van feedback op de drie scholen door middel van oefenen, inzet 360 graden feedback en ambitiegesprekken met feedback collega's.
2. Arbeidsmarktbeleid - 'vinden, binden & boeien' van personeel:
  - De identiteit van de scholen blijft de belangrijkste reden voor ons personeel om bij onze organisatie te komen en te blijven werken. De manier waarop we identiteit beleven en vormgeven vormt een terugkerend onderwerp van gesprek in onze teams en op CNS-niveau.
  - We vinden investeren in nieuwe mensen enorm belangrijk, om ervoor te zorgen dat we een stabiele werkomgeving zijn waar personeelsleden zich goed kunnen ontwikkelen. Om leraren al vroeg te interesseren

in een werkplek op één van onze scholen geven we aankomend leraren en zij-instromers goede begeleiding en faciliteren we (aanvullende) opleiding.

- Er worden zo mogelijk en in combinatie met invalpool 'Het Groene Hart' preventief extra personeelsleden benoemd.
- Binnen CNS zoeken we naar mogelijkheden tot doorgroeien in functie en taken van leraren, om het professioneel aantrekkelijk te maken aan CNS verbonden te blijven. Als medewerkers scholing of ontwikkeling hebben doorgemaakt, wordt deze expertise ingezet als taak of functie op de eigen werkplek of binnen de vereniging.

3. Professionalisering

- Continue professionalisering helpt de schoolteams van CNS om in te kunnen blijven spelen op de behoeften van onze leerlingen. Alle leraren nemen deel aan teamscholing en leggen vast wat zij individueel aan nascholing doen.
- Professionalisering vindt waar mogelijk plaats in samenwerking tussen de verschillende scholen binnen CNS. Leerteams zoeken naar verbinding tussen de scholen op thema's zoals EDI, begaafdheid, bewegingsonderwijs en gedrag, ook waar het gaat om professionalisering.

Om de bovenstaande doelen te bereiken zijn financiële middelen gealloceerd. Daarnaast is een op de drie scholen geldende coach- en begeleidingspraktijk afgesproken en heeft elke school coaches die voor die taken een deel van hun aanstelling zijn uitgeroosterd.

Het lukt onze organisatie goed om gekwalificeerd personeel voor onze groepen te werven en te behouden is ondanks de toenemende krapte op de arbeidsmarkt gelukt.

3.2 Toekomstige ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen verwachten we binnen de organisatie in de komende jaren vorm te geven:

- CNS Gouda heeft financiële ruimte ingebouwd om, vooruitlopend op mogelijke tekorten, één of meerdere zij-instromers of anders instromende personeelsleden binnen haar scholen te benoemen.
- CNS Gouda heeft financiële ruimte en een beperkte overcapaciteit ingebouwd, zodat uitval door ziekte, met mogelijk uitval van lessen effect op de onderwijskwaliteit, op kan worden gevangen.
- Het aantrekken van enkele stafmedewerkers en de inrichting van een stafbureau zal naar verwachting leiden tot sterkere ondersteuning van de scholen en effect hebben op taakverdeling binnen de hele organisatie.
- De verdere professionalisering van de leerteams, het gestructureerd vormgeven van gedeeld en gespreid leiderschap en de CNS-brede aaneenschakeling van deze expertises krijgt aandacht.
- Versterking van de samenwerking met de Pabo's en andere partners onder meer via de onderwijsregio's.
- Het inhoudelijke gesprek over duurzame inzetbaarheid gaat worden gevoerd, zodat dat beleid wordt herijkt.

3.3 Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis

Het vinden van een opvolger voor een directeur die onverwachts vertrok heeft invloed gehad op de prioritering binnen de organisatie.

Daarnaast is er onder directeuren en leiderschapsteamleden, de GMR, het algemeen bestuur en de directeur-bestuurder een onderzoek gedaan naar de toekomstbestendige inrichting van het bestuur en management van de organisatie. Naast dat de afspraken in het bestuursreglement en het managementstatuut zijn besproken en helder zijn vastgelegd, heeft dit ook geleid tot een doordenking van de kernwaarden, de wijze van samenwerken en hoe vorm te geven aan gedeeld en gespreid leiderschap.

3.4 Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

De regeling bijzondere bekostiging, professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders is met instemming van de PMR toegepast. Middelen van deze regeling zijn ten goede gekomen aan de scholen, die hiermee hun begeleiding van starters vormgeven.

3.5 Verzuim en uitkeringen na ontslag

Binnen CNS Gouda is de gesprekkencyclus gericht op persoonlijke ontwikkeling van medewerkers. Medewerkers zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de opbouw van hun dossier. Leidinggevendens zorgen voor een adequate begeleiding. Indien van toepassing vindt volgens een buitengewone gesprekkencyclus dossiervorming plaats.

De kosten voor uitkeringen na ontslag bedroegen in totaal € 507 aan transitievergoeding. Dit is slechts 0.01% van de totale personeelskosten, dus de impact is beperkt.

Door de doelen die bij 3.1 zijn benoemd, wil CNS Gouda de cultuur binnen haar scholen en haar personeelsbeleid preventief goed vormgeven. Daarnaast is ook het ziekteverzuimbeleid gericht op het voorkomen en verminderen van verzuim van personeel. De ruime mogelijkheid tot het inzetten van coaching en begeleiding en het werken in en aan een open, professionele cultuur is hierbij waardevol. Alle verplichte maatregelen in het kader van de Wet Poortwachter zijn uitgevoerd.

	2020	2021	2022	2023
Ziekteverzuimpercentage	3,20%	3,58%	3,51%	3,15

Het ziekteverzuimpercentage over 2023 is behoorlijk lager dan in 2021 en 2022. Het percentage ligt al jarenlang ruim onder het landelijk gemiddelde. Het eigen streefcijfer van 5% is, mede dankzij de hierboven genoemde maatregelen, ruimschoots gehaald.

3.6 Strategisch personeelsbeleid

Zoals bij de [missie en visie](#) en aan het begin van dit hoofdstuk is beschreven, is het passen binnen de identiteit van CNS Gouda en het hebben van een bij één van onze scholen passende visie op onderwijs voorwaardelijk om te worden aangenomen. Dit maakt dat er krachtige teams op de scholen functioneren.

Het personeelsbeleid is op CNS-niveau vastgelegd in diverse beleidsdocumenten. Volgens een vaste cyclus wordt elk beleidsstuk minimaal éénmaal per vier jaar geëvalueerd binnen het directeurenoverleg, waarna de GMR om advies of instemming wordt gevraagd. Deze beleidsstukken worden, voor zover van toepassing, op schoolniveau vertaald naar schoolbeleid binnen de kaders van de hele organisatie. Hierover vindt binnen de school overleg plaats, waarna dit aan de MR van de eigen school wordt voorgelegd. Zo wordt gezorgd voor gedragen en passende beleidsvorming en implementatie.

Monitoring vindt onder andere plaats via allerlei gespreksvormen die de directeur-bestuurder toepast bij zijn bezoeken aan de scholen en via diverse enquêtes onder de medewerkers.

3.6.1 Werving van nieuw personeel

Een belangrijk onderdeel van strategisch personeelsbeleid is het werven van nieuw personeel. Ondanks krapte op de arbeidsmarkt, die vanaf mei 2021 na verstrekking van NPO middelen alleen nog maar verder toenam, slaagt onze organisatie er goed in om personeel te werven dat past binnen de levensbeschouwelijke en onderwijskundige doelstellingen. We zien een aantal succesfactoren:

1. Het partnerschap 'Opleiden in de school' met de Christelijke Hogeschool Ede, dat zich kenmerkt door:

- Samen opleiden van toekomstige collega's;
  - Een doorgaande lijn in de begeleiding van stagiaires en leraren;
  - Werkplekleren;
  - Inhoudelijke afstemming tussen opleiding en school.
2. Het partnerschap met de samenwerkende SAM-scholen en de Driestar;
  3. De samenwerking met de PO- en VO-scholen in Gouda en omstreken, waardoor we gezamenlijk werken aan werving van nieuw personeel en nieuwe zij-instomers, o.a. via de meeloop mogelijkheid 'Goud in de school';
  4. Ook het afgelopen jaar lukte het om leraren in opleiding (Lio-ers) door een arbeidsovereenkomst te behouden voor onze vereniging.
  5. Contacten in eigen netwerken;
  6. Mond tot mondreclame: de positieve verhalen van collega's waar een wervende werking vanuit ging.

Bij de werving en selectie waren directies en de directeur-bestuurder betrokken, alsmede afgevaardigden uit de teams en medezeggenschapsraden.

4. Verantwoording van het beleid: Huisvesting en facilitaire zaken

4.1 Doelen en resultaten

In het Lokaal Educatief Overleg binnen de gemeente Gouda is het integraal huisvestingsplan (IHP) vastgesteld, waarin alle Goudse schoolgebouwen zijn opgenomen. Het IHP is binnen de gemeente Gouda een dossier met veel financiële impact. Binnen dit plan heeft uitbreiding van de Calvijnschool en nieuwbouw van de Livingstoneschool prioriteit.

Voor de Calvijn en Julianaschool beschikt CNS Gouda over een actuele meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Voor de Livingstoneschool is dit plan niet herzien, vanwege de aanstaande nieuwbouw.

Voor 2023 is aan de volgende doelen gewerkt:

- Start van de uitbreiding van de Calvijnschool, met een geplande opleverdatum in mei 2024, zodat de vier nieuwe lesruimtes voor de start van het nieuwe schooljaar in gebruik kunnen worden genomen.
- Start van de buitenschoolse opvang op de Calvijnschool
- Het opstarten van de voorbereidingen van de nieuwbouw van de Livingstoneschool. De aanbesteding van de bouwbegeleiding en architectuur voor het eerste gedeelte van het nieuwbouwproces heeft plaatsgevonden. In november 2023 is de afsprakenbrief tussen de gemeente en CNS Gouda getekend en de eerste bijeenkomsten van de projectgroep zijn geweest, waarin het programma van eisen is verkend.
- Herijking van de MJOP's van de Calvijn en de Julianaschool, ter voorbereiding van de verplichte wijziging van het verwerken van groot onderhoud in de jaarrekening.
- Voorbereiding van de herinrichting van de bovenste verdieping van de Julianaschool, zodat daar wordt voorzien in meer ruimtes voor individuele leerlingbegeleiding of het werken met groepen leerlingen en individuele gesprekken met ouders.

4.2 Toekomstige ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen verwachten we binnen de organisatie in de komende jaren vorm te geven:

- Nieuwbouw Livingstoneschool in de vorm van een integraal kindcentrum, waarbij meer ruimte wordt ingepast voor diverse vormen van kinderopvang, individuele leerlingbegeleiding en inclusiever onderwijs. Dit zijn allemaal belangrijke maatschappelijke thema's. Realisatie ervan zorgt ervoor dat het gebouw toekomstbestendig wordt gerealiseerd. De gemeente Gouda steunt alle genoemde voornemens, maar de mate waarin zij deze ontwikkelingen met de benodigde middelen zal ondersteunen is nog onbekend.
- Herinrichting Calvijnschool, passend bij de nieuwe visie die de school ontwikkelt, zodat er passende ruimte is voor zelfstandig werken en werken met groepen leerlingen.

4.3 Duurzaam en maatschappelijk ondernemen

CNS Gouda wil, als goed rentmeester, bijdragen aan een goede ontwikkeling van de maatschappij en het milieu. Bij aanbestedingsvraagstukken en voorgenomen investeringen is duurzaam en maatschappelijk ondernemen één van de criteria waarop een potentiële leverancier wordt geselecteerd. Ook bij de voorbereiding van de uitbreiding van de Calvijnschool en nieuwbouw van de Livingstoneschool wordt rekening gehouden met de ambities op gebied van duurzaamheid. Zo wordt bij beide projecten gestreefd naar duurzame normen: minimaal een Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) en mogelijk realisatie van Nul Op de Meter (NOM).

5. Financieel beleid

5.1 Algemeen

De financiële positie van de vereniging is in 2023 verbeterd. Het resultaat over 2023 is € 278.000 positief terwijl € 55.000 begroot is, een positief verschil van € 223.000. Voor € 170.000 wordt dit verklaard doordat CNS Gouda er voor heeft gekozen om in 2023 de verplichte overstap naar een andere boekhoudkundige verwerking van groot onderhoud te doen.

Tot 2023 heeft CNS Gouda voor het groot onderhoud een voorziening groot onderhoud gevormd volgens de egalisatiemethode. De organisatie is overgestapt naar het activeren en afschrijven voor groot onderhoud per 1 januari 2023. De dotaties aan de onderhoudsvoorziening zijn vervallen, waardoor het resultaat verbetert. De uitgaven voor groot onderhoud worden vanaf die datum geactiveerd, waardoor de afschrijvingslasten in de komende jaren toenemen, wat in komende jaren een drukkend effect heeft op het resultaat. Door het opheffen van de onderhoudsvoorziening neemt het eigen vermogen in 2023 toe. Dit leidt tot een mogelijk bovenmatig eigen vermogen.

De baten bedragen € 8.321.000 terwijl € 7.808.000 begroot is, een positief verschil van € 513.000. Belangrijke afwijkingen zijn o.a. de verhoging van de vergoedingsbedragen in verband met de nieuwe cao-po, extra subsidies en een nabetaling van het Samenwerkingsverband. De ouderbijdragen, contributies en donaties en giften zijn niet of nauwelijks begroot.

De lasten bedragen € 8.064.000 terwijl € 7.752.000 begroot is, een negatief verschil van € 312.000. Deze overschrijding betreft de personele lasten en overige instellingslasten. De personele lasten zijn gestegen o.a. door een toename van de formatie met 2.36 FTE en de verhoging van de salarissen op grond van de nieuwe cao-po. De salarissen zijn per 1 juli 2023 met 10% verhoogd. Daarnaast is er een eenmalige uitkering verstrekt. De begroting voor de overige instellingslasten is excl. de uitgaven die ten laste komen van de ouderbijdragen, contributies en giften. De huisvestingslasten zijn een stuk lager doordat vanaf 2023 het groot onderhoud wordt geactiveerd. Als gevolg daarvan vinden er geen dotaties (€ 170.000) meer plaats aan de onderhoudsvoorziening.

De financiële baten bedragen € 22.000 terwijl € 0 begroot is, een positief verschil van € 22.000.

5.2 Kengetallen

De solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit, weerstandsvermogen en de ratio normatief eigen vermogen zijn gestegen. De huisvestingsratio is gedaald. De signaleringswaarden van de Inspectie zoals die vanaf 2021 gelden zijn: solvabiliteit (incl. voorzieningen) < 0.30, liquiditeit < 1.00 en ratio normatief eigen vermogen > 1.00. De ratio normatief eigen vermogen is boven de signaleringswaarde, waardoor er sprake is van een mogelijk bovenmatig vermogen. De stijging van de rentabiliteit, het weerstandsvermogen en de ratio normatief eigen vermogen en de daling van de huisvestingsratio wordt voor een groot deel verklaard door de stelselwijziging met betrekking tot het groot onderhoud.

Ook op langere termijn blijven de kengetallen goed, maar de stelselwijziging is nog niet geheel verwerkt in de meerjarenbegroting, waardoor dit nog niet een goed beeld geeft.

Kengetallen	Realisatie	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2022	2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028

Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,79	0,83	0,85	0,83	0,83	0,83	0,83	0,83
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	0,44	0,82	0,47	0,82	0,83	0,83	0,83	0,83
Liquiditeit	4,25	5,02	5,69	4,51	4,63	4,74	4,90	5,04
Rentabiliteit	0,02	0,03	0,01	-0,03	0,02	0,00	0,01	-0,01
Weerstandsvermogen (incl. mva)	0,28	0,51	0,29	0,51	0,53	0,53	0,54	0,53
Weerstandsvermogen (excl. mva)	0,18	0,40	0,18	0,36	0,38	0,39	0,41	0,42
Huisvestingsratio	0,06	0,05	0,06	0,07	0,07	0,08	0,07	0,07
Ratio normatief eigen vermogen	1,30	2,73	1,22	2,10	2,11	2,22	2,35	2,57

De volgende kengetallen zijn eveneens van belang. Het betreft de baten en lasten in percentages van de totale opbrengsten.

In % totale baten	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Rijksbijdrage	97	97	98	98	98	98	98	98
Overige overheidsbijdragen	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten	2	3	2	2	2	2	2	2
	100	100	100	100	100	100	100	100
Personele lasten	81	82	84	85	81	83	82	84
Afschrijvingen	2	2	2	2	3	3	3	3
Huisvestingslasten	6	6	6	7	7	7	7	7
Overige instellingslasten	8	8	7	8	7	7	7	7
	98	98	99	103	98	100	99	101
Resultaat	2	2	1	-3	2	0	1	-1

De inkomsten van de vereniging komen voornamelijk van de rijksoverheid. De overige baten zijn in 2023 hoger o.a. door de niet begrote ouderbijdragen e.d.

De personele lasten bedragen in 82% in 2023. Dit is lager dan begroot met name door de extra inkomsten die nog maar deels zijn besteed. In verband met het activeren van het groot onderhoud zullen de huisvestingslasten dalen en de afschrijvingslasten stijgen. In de meerjarenbegroting is daar nog geen rekening mee gehouden.

5.3 Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2023 in vergelijking met 31 december 2022. De balans is een momentopname van de vermogensstructuur van een organisatie. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2023	31-12-2022	Passiva	31-12-2023	31-12-2022
Materiele vaste activa	847.871	746.785	Eigen vermogen	4.215.004	2.214.743
Financiële vaste activa	1.500	1.500	Voorzieningen	31.558	1.769.937
Vorderingen	174.776	103.978	Langlopende schulden	34.179	42.736
Liquide middelen	4.110.501	4.187.073	Kortlopende schulden	853.907	1.011.920
Totaal activa	5.134.648	5.039.336	Totaal passiva	5.134.648	5.039.336

5.4 Toelichting op de activa zijde van de balans

5.4.1 Materiële vaste activa

In 2023 is, incl. desinvesteringen, voor € 264.000 (2022: € 130.000) geïnvesteerd in materiele vaste activa, met name in ICT, meubilair, leermiddelen en installaties. De afschrijvingen bedragen € 163.000 (2022: € 161.000). Omdat er

meer is geïnvesteerd dan afgeschreven, is de waarde van de materiele vaste activa met € 101.000 toegenomen (2022: € 31.000 afgenomen). De boekwaarde is 63% (2022: 29%) van de aanschafwaarde. In 2023 zijn de investeringen in groot onderhoud geactiveerd en afgeschreven. De inventarislijst is opgeschoond, waardoor de verhouding boekwaarde en aanschafwaarde een reëler beeld geeft.

5.4.2 Financiële vaste activa

De waarborgsom vanwege de huur van het kantoorpand waarin het bovenschool management is gehuisvest, is verantwoord als financiële vaste activa.

5.4.3 Vorderingen

De vorderingen zijn per 31 december 2023 met € 71.000 toegenomen (2022: € 241.000 afgenomen).

De vordering op de gemeente bedraagt € 85.000 (2022: € 64.000) en heeft te maken met huur- en exploitatievergoedingen, vandalismeschade en te vorderen OZB.

De vooruitbetaalde kosten, te ontvangen interest en overlopende activa bedragen € 90.000 (2022: € 40.000).

De vorderingen zijn allen inbaar. Er is derhalve geen voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid gevormd.

5.4.4 Liquide middelen

De liquide middelen zijn per 31 december 2023 met € 77.000 afgenomen (2022: € 889.000 toegenomen), ondanks een positief resultaat van € 257.000. Dit komt door andere mutaties, waaronder hogere investeringen dan afschrijvingen, de afname van de schulden en de toename van vorderingen. Een nadere toelichting op de ontwikkeling van de liquide middelen is weergegeven in het kasstroomoverzicht.

5.5 Toelichting op de passiva zijde van de balans

5.5.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen van CNS Gouda bestaat uit:

	<u>31-12 2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Algemene reserve	€ 1.538.000	€ 1.198.000
Bestemmingsreserve BAPO	€ 80.000	€ 80.000
Bestemmingsreserve overige projecten	€ 113.000	€ 113.000
Bestemmingsreserve NPO	€ 250.000	€ 303.000
Bestemmingsreserve groot onderhoud	€ 1.712.000	€ 0
Bestemmingsreserve privaat	<u>€ 521.000</u>	<u>€ 521.000</u>
Totaal	€ 4.215.000	€ 2.215.000

Per 31 december 2023 is het vermogen met gestegen € 2.000.000 (2022: € 182.000) tot € 4.215.000 (2022: € 2.215.000). Dit komt door de stelselwijziging groot onderhoud (€ 1.721.000) en het positieve exploitatieresultaat van € 278.000. Met ingang van 2023 wordt het groot onderhoud geactiveerd en afgeschreven. Via een stelselwijziging is het saldo van de voorziening groot onderhoud per 1 januari 2023 overgeheveld naar het eigen vermogen en daarvoor is een bestemmingsreserve gevormd.

Van het resultaat is € 340.000 toegevoegd (2022: € 83.000 onttrokken) aan de algemene reserve. Deze bedraagt per 31 december 2023 € 1.538.000 (2022: € 1.198.000). Naast de algemene reserve zijn er een vijftal bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserve BAPO (publiek)

De reserve is gevormd ter financiering van nog op te nemen BAPO. In 2023 zijn er geen wijzigingen geweest. De reserve bedraagt per 31 december 2023 onveranderd € 80.000.

Bestemmingsreserve overige projecten (publiek)

De reserve is gevormd ter financiering van projecten op het gebied van kwaliteitsverbetering. In 2023 is € 0 (2022: € 102.000) toegevoegd aan de reserve. De reserve bedraagt per 31 december 2023 € 113.000 (2022: € 113.000).

Bestemmingsreserve Nationaal Programma Onderwijs (publiek)

Ook in 2023 zijn gelden ontvangen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het verschil tussen de ontvangsten en de uitgaven voor NPO van € 53.000 is onttrokken (2022: € 164.000 toegevoegd) aan de bestemmingsreserve NPO. Deze bedraagt per 31 december 2023 € 250.000 (2022: € 303.000).

Bestemmingsreserve groot onderhoud

In 2023 is via een stelselwijziging het saldo per 1 januari 2023 (€ 1.721.000) van de voorziening groot onderhoud overgeheveld naar het eigen vermogen en daarvoor is een bestemmingsreserve gevormd. Het groot onderhoud wordt geactiveerd en de afschrijvingslasten daarvan worden bij de resultaatbestemming onttrokken aan de bestemmingsreserve groot onderhoud. In 2023 betreft dit een bedrag van € 9.000 waardoor het saldo per 31 december 2023 € 1.712.000 bedraagt.

Bestemmingsreserve (privaat)

De reserve privaat is gevormd vanuit de overschotten op de ouderbijdragen en andere private inkomsten. Deze reserve wordt aangewend voor niet subsidiabele kosten. In 2023 is vrijwel niets toegevoegd (2022: vrijwel niets onttrokken) aan de reserve. Deze bedraagt per 31 december 2023 € 521.000 (2022: 521.000).

5.5.2 Voorzieningen

Per 31 december 2023 is de stand van de voorzieningen met € 1.738.000 gedaald (2022: € 47.000 gestegen) naar € 32.000 (2022: € 1.770.000). Dit komt voornamelijk door de stelselwijziging groot onderhoud (€ 1.721.000). De dotaties bedragen € 4.000 (2022: € 178.000) en de bestedingen/vrijval € 21.000 (2022: € 131.000). De vereniging beschikt ultimo 2023 alleen nog maar over een jubileumvoorziening. De voorziening groot onderhoud is opgeheven.

De *jubileumvoorziening* is bedoeld ter dekking van de kosten van 25- of 40-jarige ambtsjubileum. Deze voorziening wordt jaarlijks bepaald op basis van het zittend personeelsbestand, hun leeftijd en de blijfkans. In 2023 is €4.000 (2022: € 8.000) gedoteerd, € 10.000 (2022: € 1.000) onttrokken en € 11.000 (2022: € 1.000) vrijgevallen. De voorziening bedraagt per 31 december 2023 € 32.000 (2022: € 48.000).

De *voorziening groot onderhoud* is gevormd ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud. Met ingang van 2023 wordt het groot onderhoud echter geactiveerd. De voorziening groot onderhoud is daardoor vervallen en het saldo per 1 januari 2023 (€ 1.721.000) is via een stelselwijziging toegevoegd aan het eigen vermogen en daarvoor is een bestemmingsreserve gevormd.

5.5.3 Langlopende schulden

De omvang van de langlopende schulden zijn met € 9.000 afgenomen (2022: € 2.000) en betreffen ontvangen investeringssubsidies. De activa welke zijn aangeschaft vanuit deze subsidies, zijn geactiveerd onder de materiële vaste activa en worden jaarlijks afgeschreven. In 2023 is € 0 (2022: € 6.000) aan investeringssubsidies ontvangen en de vrijval bedraagt € 9.000 (2022: € 8.000) en is gebaseerd op de afschrijvingstermijnen van de betreffende activa.

5.5.4 Kortlopende schulden

De omvang van de kortlopende schulden is met € 158.000 afgenomen (2022: € 390.000 toegenomen). De voornaamste kortlopende schulden betreffen de salarisgebonden schulden zoals af te dragen loonheffing, pensioenpremies en de nog te betalen vakantiegeld en bindingstoelage en bedragen € 632.000 (2022: € 581.000). Deze schulden worden eind januari respectievelijk eind mei en augustus betaald.

De nog te besteden subsidies van de gemeente bedragen € 51.000 (2022: € 301.000) en betreffen huisvestingsinvesteringen voor de uitbreiding van de Johannes Calvijnschool en de 1^e inrichting.

De overige kortlopende schulden bedragen € 171.000 (2022: € 130.000) en betreffen nog niet bestede subsidies van het rijk, crediteuren, overlopende passiva en kortlopende overige schulden.

5.6 Analyse resultaat

De begroting van 2023 liet een positief resultaat zien van € 55.000. Uiteindelijk resulteert een positief resultaat in boekjaar 2023 van € 278.000, een positief verschil van € 223.000 met de begroting. Het positief resultaat over het boekjaar 2022 bedroeg € 182.000.

5.6.1 Analyse realisatie 2023 versus begroting 2023 en realisatie 2022

Onderstaand is de staat van baten en lasten voor het kalenderjaar 2023 opgenomen. De gerealiseerde staat van baten en lasten zijn vergeleken met de begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2023 en de gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2022.

	Realisatie 2023	Begroot 2023	Vershil 2023	Realisatie 2022	Vershil 2022
Baten					
Rijksbijdragen OCenW	8.066.840	7.649.215	417.625	7.745.013	321.827
Overige overheidsbijdragen	31.030	23.099	7.931	30.583	447
Overige baten	222.731	135.450	87.281	178.796	43.935
Totaal baten	8.320.601	7.807.764	512.837	7.954.392	366.209
Lasten					
Personele lasten	6.849.031	6.554.206	294.825	6.472.023	377.008
Afschrijvingen	163.187	163.577	-390	161.377	1.810
Huisvestingslasten	345.192	489.975	-144.783	487.511	-142.319
Overige instellingslasten	706.179	544.320	161.859	642.095	64.084
Totaal lasten	8.063.589	7.752.077	311.511	7.763.007	300.583
Saldo baten en lasten	257.012	55.687	201.326	191.385	65.626
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	21.513	0	21.513	5	21.508
Financiële lasten	0	0	0	8.991	-8.991
Totaal financiële baten en lasten	21.513	0	21.513	-8.986	30.499
Nettoresultaat	278.525	55.687	222.839	182.399	96.125

5.7 Toelichting op de staat van baten en lasten

5.7.1 Rijksbijdragen OCenW

De Rijksbijdragen zijn gestegen ten opzichte van de begroting en 2022. De vergoedingsbedragen zijn aangepast, onder andere in verband met de salarisverhoging van 10% per 1 juli 2023 en de eenmalige uitkering. In de lumpsum zit een vergoeding voor de werkdrukvermindering van € 274.90 per leerling.

Voor de schooljaren 2021-2022 tot en met 2022-2023 zijn er extra gelden gekomen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO).

De vergoedingen van het Samenwerkingsverband zijn hoger, o.a. door een nabetaling.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil 2023	Realisatie 2022	Vershil 2022
Personele vergoedingen (incl. groei)				4.368.000	
Materiële instandhouding				840.000	
PAB				1.263.000	
	7.218.000	6.893.000	0	6.471.000	747.000
Prof. en begeleiding starters	115.000	111.000	4.000	110.000	5.000
Onderwijs achterstanden		0	0	6.000	-6.000
Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	323.000	319.000	4.000	692.000	-369.000
Lerarenbeurs/zij-instromers	49.000	21.000	28.000	24.000	25.000
Samenwerkingsverband	361.000	305.000	56.000	442.000	-81.000
	8.066.000	7.649.000	92.000	7.745.000	321.000

5.7.2 Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen zijn hoger dan begroot en iets hoger dan in 2022. In de begroting was geen rekening gehouden met de extra investeringssubsidie die in 2021 ontvangen is.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil 2023	Realisatie 2022	Vershil 2022
Huurvergoeding	22.000	22.000	0	22.000	0
Vrijval egalisatie subsidie	9.000	1.000	8.000	8.000	1.000
	31.000	23.000	8.000	30.000	1.000

5.7.3 Overige baten

De overige baten zijn hoger dan begroot en dan in 2022.

De opbrengst vervanging in eigen beheer betreft de vergoeding voor de inzet van de pooler vanuit CNS Gouda. De overblijfgelden en de donaties en giften zijn niet opgenomen in de begroting.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil 2023	Realisatie 2022	Vershil 2022
Vervanging in eigen beheer	95.000	108.000	-13.000	63.000	32.000
Overige personele opbrengsten	5.000	3.000	2.000	10.000	-5.000
Huur en medegebruik	15.000	11.000	4.000	20.000	-5.000
Ouderbijdragen e.d.	72.000	12.000	60.000	43.000	29.000
Overblijfgelden	1.000	0	1.000	2.000	-1.000
Donaties en giften	29.000	0	29.000	37.000	-8.000
Contributies	1.000	1.000	0	1.000	0
Overige materiële opbrengsten	5.000	0	5.000	3.000	2.000
	223.000	135.000	88.000	179.000	44.000

5.7.4 Personele lasten

De personele lasten zijn hoger dan begroot en dan in 2022. De formatie inclusief vervangingen is met 2.36 FTE gestegen ten opzichte van de begroting, maar gedaald met 2.21 FTE ten opzichte van 2022. De salarissen zijn per 1 juli 2023 met 10% verhoogd en er is een eenmalig uitkering verstrekt. In 2023 is het ziekteverzuim licht gedaald naar 4.23% (2022: 4.29%).

Aan kosten voor uitbesteding derden is in 2023 meer uitgegeven dan begroot en dan in 2022. In de begroting was uitgegaan van een daling ten opzichte van 2022. Dat deze daling niet gerealiseerd kon worden, heeft meerdere oorzaken zoals het lerarentekort waardoor het lastiger is om personeel aan te trekken. De kosten bedrijfsgezondheidszorg zijn gedaald. Aan nascholing is meer uitgegeven dan begroot.

De dotatie aan de voorzieningen is lager dan begroot en dan in 2022. Dit heeft te maken met jubilea uitkeringen en een vrijval. In 2022 is de voorziening voor langdurig zieken vrijgevallen.

De overige personele lasten zijn hoger dan begroot, maar lager dan in 2022. In 2023 hebben er afrekeningen van de pool over 2022 plaatsgevonden en is er extra begeleiding geweest voor een van de scholen. In 2022 waren er extra wervingskosten (€ 29.000), o.a. voor de directeur-bestuurder.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil 2023	Realisatie 2022	Vershil 2022
Lonen en salarissen	6.525.000	6.363.000	162.000	6.201.000	324.000
Uitbesteding derden	81.000	33.000	48.000	44.000	37.000
Nascholing	188.000	100.000	88.000	142.000	46.000
BGZ	32.000	34.000	-2.000	41.000	-9.000
Dotatie voorzieningen	-16.000	5.000	-21.000	-9.000	-7.000
Overige personele lasten	39.000	19.000	20.000	53.000	-14.000
	6.849.000	6.554.000	295.000	6.472.000	377.000

5.7.5 Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn vrijwel conform de begroting, maar hoger dan in 2022. De investeringen zijn lager dan begroot. Er is wel meer geïnvesteerd in gebouwen, omdat vanaf 2023 ook het groot onderhoud geactiveerd wordt. De investeringen in ICT en leermiddelen zijn lager.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil 2023	Realisatie 2022	Vershil 2022
Gebouwen	19.000	11.000	8.000	9.000	10.000
Leermiddelen	31.000	33.000	-2.000	34.000	-3.000
ICT	78.000	84.000	-6.000	84.000	-6.000
Meubilair	32.000	32.000	0	31.000	1.000
Apparatuur	3.000	3.000	0	3.000	0
	163.000	163.000	0	161.000	2.000

5.7.6 Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn lager dan begroot en dan in 2022. Voor een groot deel wordt dit verklaard door de wijziging met betrekking tot het groot onderhoud. Het groot onderhoud wordt vanaf 2023 geactiveerd en niet meer ten laste van de onderhoudsvoorziening gebracht. De onderhoudsvoorziening is opgeheven. Daardoor heeft er geen dotatie aan de onderhoudsvoorziening plaatsgevonden. De kosten voor huur en medegebruik zijn lager. De energiekosten waren in 2023 lager dan begroot, o.a. door afrekeningen van € 24.000 ook nog over voorgaande jaren. In de begroting was rekening gehouden met sterk gestegen energieprijzen. De overige huisvestingslasten zijn hoger o.a. door hogere kosten voor afvoer afval en beveiligingskosten.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil 2023	Realisatie 2022	Vershil 2022
Huur en medegebruik	29.000	36.000	-7.000	41.000	-12.000
Dotatie onderhoudsvoorziening	0	170.000	-170.000	170.000	-170.000
Onderhoud	76.000	34.000	42.000	45.000	31.000
Schoonmaak	132.000	114.000	18.000	144.000	-12.000
Energie	79.000	121.000	-42.000	74.000	5.000
Heffingen en overige huisvestingslasten	29.000	15.000	14.000	14.000	15.000
	345.000	490.000	-145.000	488.000	-143.000

5.7.7 Overige lasten

De overige lasten zijn hoger dan begroot en dan in 2022.

Bij administratie en beheerslasten is met name meer uitgegeven dan begroot aan de uitbesteding van de administratie, bestuurs- en managementondersteuning en accountantskosten.

Bij inventaris en apparatuur is met name meer uitgegeven aan kleine inventaris aanschaffingen, maar minder aan de bibliotheek/het documentatiecentrum.

Aan leermiddelen is meer uitgegeven dan begroot. De lasten van ICT zijn hoger.

De begroting geeft een vertekend beeld omdat niet alle uitgaven die gedaan worden vanuit de ouderbijdrage, overblijfgelden en giften en donaties worden meegenomen in de begroting. Met name de kosten voor bijzondere- en buitenschoolse activiteiten (€ 54.000), donaties en giften (€ 29.000), kantinekosten (€ 12.000) en tussen- en naschoolse opvang (€ 16.000) zijn hoger.

	2023	2023	2023	2022	2022
Administratie en beheerslasten	141.000	129.000	12.000	106.000	35.000
Inventaris en apparatuur	11.000	13.000	-2.000	22.000	-11.000
Leermiddelen	297.000	252.000	45.000	250.000	47.000
Overige lasten	257.000	150.000	107.000	264.000	-7.000
	706.000	544.000	162.000	642.000	64.000

5.7.8 Financiële baten en lasten

De financiële baten betreffen de rente van de spaarrekening. In 2022 betreffen de lasten de negatieve rente die betaald moest over saldi boven een bepaald bedrag. In de begroting was geen rekening gehouden met rente opbrengsten.

5.8 Investerings- en financieringsbeleid

Het beleid van de vereniging is gericht op het zoveel mogelijk met eigen middelen financieren van de investeringen. De liquide positie van de vereniging is gezien de liquiditeitsratio van 5,0 (2022: 4,3) goed te noemen. Er is derhalve geen aanleiding voor het aantrekken van vreemd kapitaal ter financiering van de investeringen. De investeringen zijn in 2023 dan ook met eigen middelen gefinancierd.

5.9 Treasuryverslag

De vereniging hanteert een uniform treasurystatuut. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders de instelling haar financierings- en beleggingsbeleid dient in te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

De vereniging heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd, conform de Regeling Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Er is gebruik gemaakt van spaarrekeningen. De tegoeden op deze rekening zijn direct opeisbaar.

De vereniging heeft haar treasurystatuut in juni 2020 geëvalueerd. Dit statuut voldoet aan de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. In 2023 is conform het statuut gehandeld. De bankrekeningen van de vereniging zijn ondergebracht bij de Rabobank. Deze bank voldoet aan de criteria zoals opgenomen in het statuut en de regeling.

6. Continuïteitsparagraaf

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor de vereniging. Hiermee willen we een beeld geven over de continuïteit van de vereniging.

6.1 Kengetallen

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Aantal leerlingen 1 februari	1.152	1.107	1.138	1.111	1.101	1.105	1.110	1.110
Personele bezetting in fte								
Bestuur / management	3,83	3,39	3,93	3,81	3,69	3,69	3,69	3,69
Personeel primair proces	64,49	62,35	61,38	59,44	55,33	55,33	54,57	54,57
Ondersteunend personeel	15,14	13,43	11,50	11,11	9,15	8,94	8,94	8,94
Totaal personele bezetting	83,46	79,17	76,81	74,36	68,17	67,96	67,20	67,20

6.2 Toelichting op de kengetallen

6.2.1 De verwachte leerlingaantallen

Het leerlingaantal is per 1 februari 2023 met 45 gedaald ten opzichte van 1 februari 2022. In 2024 wordt een kleine stijging voorzien en daarna blijft het redelijk stabiel. De individuele scholen, die samen CNS Gouda vormen, hebben een functie die de woonwijk en zelfs de woonplaats overstijgt. Het leerlingaantal van de scholen volgt een ander patroon afhankelijk van de schoolspecifieke ontwikkelingen.

6.2.2 De personele bezetting

De formatieve inzet is in 2022 uitgebreid en heeft o.a. te maken met de inzet van NPO-middelen. De benoeringen liepen tot 1 augustus 2023, waardoor er een daling optreedt. Bij het opstellen van het bestuursformatieplan en de meerjarenbegroting wordt beoordeeld of aanpassing van de formatie nodig c.q. wenselijk is.

6.3 Balans

	Realisatie 31-12-2022	Realisatie 31-12-2023	Begroot 31-12-2023	Prognose 31-12-2024	Prognose 31-12-2025	Prognose 31-12-2026	Prognose 31-12-2027	Prognose 31-12-2028
Activa								
Gebouwen	104.995	159.874	143.988	179.075	164.235	149.395	134.555	119.762
Materiële vaste activa	641.790	687.997	733.220	998.175	1.064.125	968.765	894.466	745.408
Financiële vaste activa	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Totaal vaste activa	748.285	849.371	878.708	1.178.750	1.229.860	1.119.660	1.030.521	866.670
Vorderingen	103.978	174.776	75.000	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Liquide middelen	4.187.073	4.110.501	3.905.371	3.566.957	3.666.910	3.758.839	3.892.173	4.008.116
Totaal vlottende activa	4.291.051	4.285.277	3.980.371	3.716.957	3.816.910	3.908.839	4.042.173	4.158.116
Totaal activa	5.039.336	5.134.648	4.859.079	4.895.707	5.046.770	5.028.499	5.072.694	5.024.786
Passiva								
Algemene reserve	1.197.592	1.538.009	1.316.372	1.491.466	1.744.687	1.726.956	1.772.273	1.725.299
Bestemmingsreserve (publiek)	496.446	2.156.008	433.352	2.005.723	1.905.723	1.905.723	1.905.723	1.905.723
Bestemmingsreserve (privaat)	520.705	520.987	520.705	520.987	520.987	520.987	520.987	520.987
Totaal eigen vermogen	2.214.743	4.215.004	2.270.429	4.018.176	4.171.397	4.153.666	4.198.983	4.152.009
Voorzieningen	1.769.937	31.558	1.854.000	24.000	25.000	27.000	28.000	29.000
Langlopende schulden	42.736	34.179	34.650	28.531	25.373	22.833	20.711	18.777
Kortlopende schulden	1.011.920	853.907	700.000	825.000	825.000	825.000	825.000	825.000
Totaal passiva	5.039.336	5.134.648	4.859.079	4.895.707	5.046.770	5.028.499	5.072.694	5.024.786

6.4 Toelichting op de balans

In de komende vijf jaar zal naar verwachting € 1.083.000 geïnvesteerd worden en bedragen de totale afschrijvingslasten € 1.065.000. Hierdoor neemt de omvang van de materiële vast activa iets toe. Hierbij is er nog geen rekening mee gehouden dat het groot onderhoud vanaf 2023 wordt geactiveerd. De financiële vaste activa zijn gelijk gelaten en betreffen de waarborgsom voor de huur van het kantoorgebouw voor het bovenschools management.

De vorderingen zijn op een lager niveau dan 2023 gehouden, omdat er eind 2023 een wat hogere vordering op de gemeente is en er rente te vorderen is.

De liquide middelen, die als sluitpost zijn berekend, nemen in 2024 af o.a. door het verwachte negatieve resultaat. Daarna nemen ze weer toe, waarbij er geen rekening gehouden is met investeringen in groot onderhoud. Wel is er alvast rekening mee gehouden dat er geen dotaties meer aan de voorziening groot onderhoud plaatsvinden, terwijl dit nog wel in de goedgekeurde meerjarenbegroting is opgenomen. Hierdoor geeft de meerjarenbalans geen volledig beeld meer.

Vanwege de negatieve resultaten in 2024, 2026 en 2028 daalt het eigen vermogen uiteindelijk. Daarbij is nog wel uitgegaan van dotaties aan de onderhoudsvoorziening. Die vervallen. De afschrijvingen zullen wel iets toenemen. Daar is nu geen rekening mee gehouden. Het normatief eigen vermogen is per ultimo 2023 met de rekenhulp van de onderwijsinspectie bepaald op € 1.351.000. Dit betekent een mogelijk bovenmatig eigen vermogen van € 2.343.000. Dit komt voornamelijk door de stelselwijziging met betrekking het groot onderhoud. Daarnaast wordt de stijging ten opzichte van 2022 o.a. verklaard door de extra baten voor NPO die nog niet geheel besteed zijn en een extra uitkering van het Samenwerkingsverband. Door te investeren in het onderwijsproces zal de komende jaren het eigen vermogen geleidelijk worden afgebouwd. Een bestedingsplan voor verdere afbouw zal pas worden opgesteld nadat er meer duidelijkheid is over de huisvestingsontwikkelingen en de daarmee verbonden eigen bijdrage. En ook de effecten van de stelselwijziging hebben daar invloed op.

In februari 2020 is het integrale huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Gouda vastgesteld. Alle schoolgebouwen van CNS Gouda maken onderdeel uit van het IHP. De voorbereidende werkzaamheden voor de uitbreiding van de Calvijnsschool hebben in 2021 en 2022 plaatsgevonden en het is de bedoeling dat de bouw in 2024 zal worden afgerond. Met de nieuwbouw van de Livingstoneschool zal voor 2026 worden begonnen. Vanwege de onzekerheid omtrent de eigen bijdrage vanuit CNS Gouda, wordt terughoudendheid betracht met betrekking tot de uitvoering van groot onderhoud. Er is voor gekozen het groot onderhoud te activeren. In de begroting is daar nog geen rekening mee gehouden. Hierdoor is het saldo van de voorzieningen afgenomen.

De langlopende schulden (investeringssubsidie 1^e inrichting) nemen elk jaar af met de vrijval ter grootte van de afschrijvingslasten van deze investering.

De kortlopende schulden zijn op een iets lager niveau dan 2023 gehouden.

Door dit alles neemt het balanstotaal af.

6.5 Staat van baten en lasten

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Baten								
Rijksbijdragen OCenW	7.745.013	8.066.840	7.649.215	7.678.458	7.662.802	7.611.920	7.637.200	7.668.801
Overige overheidsbijdragen	30.583	31.030	23.099	30.250	30.250	30.250	30.250	24.250
Overige baten	178.796	222.731	135.450	141.950	141.950	141.950	141.950	141.950
Totaal baten	7.954.392	8.320.601	7.807.764	7.850.658	7.835.002	7.784.120	7.809.400	7.835.001
Lasten								
Personele lasten	6.472.023	6.849.031	6.554.206	6.681.194	6.356.221	6.424.981	6.433.274	6.565.354
Afschrijvingen	161.377	163.187	163.577	188.121	208.890	225.200	224.139	218.851
Huisvestingslasten	487.511	345.192	489.975	547.450	545.450	580.450	535.450	528.800
Overige instellingslasten	642.095	706.179	544.320	630.720	571.220	571.220	571.220	568.970
Totaal lasten	7.763.006	8.063.589	7.752.078	8.047.485	7.681.781	7.801.851	7.764.083	7.881.975
Saldo baten en lasten	191.386	257.012	55.686	-196.827	153.221	-17.731	45.317	-46.974
Financiële baten	5	21.513	0	0	0	0	0	0
Financiële lasten	8.991	0	0	0	0	0	0	0
Totaal financiële baten en lasten	-8.986	21.513	0	0	0	0	0	0
Nettoresultaat	182.399	278.525	55.686	-196.827	153.221	-17.731	45.317	-46.974

6.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

De rijksbijdrage is bepaald op basis van de leerlingaantallen en de tijdens het opstellen van de begroting geldende tarieven. De rijksbijdragen nemen eerst af, voornamelijk omdat de NPO-gelden tot en met juli 2023 ontvangsten zijn. Door de vereenvoudiging van de bekostiging neemt de vergoeding structureel toe met naar verwachting € 216.000 per jaar. Vanaf 2023 wordt daar in 4 jaar naar toegegroeid. In de meerjarenbegroting is daarmee rekening gehouden, voor 2024 met een korting van € 94.000 en in 2025 een korting van € 78.000. In 2026 vindt de bekostiging volledig plaats op basis van de vereenvoudiging. Dat de vergoeding van 2026 lager is dan in 2025 heeft ook te maken met de leerlingendaling in 2025. Vanaf 2027 neem de vergoeding weer toe als gevolg van de lichte stijging van het leerlingenaantal.

De overige overheidsbijdragen betreffen de vergoeding voor de huur en de gymzaal en voor een deel is rekening gehouden met de vrijval van de egalisatiereserve.

Bij de overige baten is in de begroting zoals gebruikelijk geen rekening gehouden met de ouderbijdrage, overblijfgelden en giften en donaties.

De begrote formatie is de basis voor de personeelslasten. Daarnaast zijn er uiteraard ook overige personeelskosten. Deze zijn vrijwel constant begroot met een extra bedrag van € 52.000 in 2024. Door de vermindering van de formatie nemen de personele lasten eerst af en vanaf 2025 stijgen deze door de periodieken.

De afschrijvingskosten nemen toe door de geplande investeringen. Door het activeren van het groot onderhoud nemen de afschrijvingslasten verder toe. In de begroting is daar nog geen rekening mee gehouden.

Er wordt naar gestreefd om de huisvestingslasten en de overige lasten zoveel als mogelijk te beperken zonder daarmee het onderwijsproces te verstoren. Door het activeren van het groot onderhoud met ingang van 2023 dalen de huisvestingslasten. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening vervalt, maar de onderhoudskosten stijgen iets doordat groot onderhoud beneden de 5.000 ten laste van het resultaat gebracht wordt.

6.7 Overige rapportages

6.7.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

In 2016 zijn de risico's van het bestuur en de scholen geïnventariseerd met behulp van het instrument 'Risico's in beeld' van de PO-Raad. Met het instrument wordt vastgelegd welke factoren het behalen van de doelstellingen van het bestuur en de scholen bedreigen. Hierbij is ook gekeken en vastgelegd welke maatregelen al genomen zijn en welke maatregelen nog in de meerjarenbegroting opgenomen moeten worden om de gesignaleerde risico's te verminderen of te elimineren. Door de genomen maatregelen te evalueren bij het jaarlijks opstellen van de meerjarenbegroting en in de toekomst de analyse te herhalen functioneert er een systeem van risicomanagement. Uit de risico-inventarisatie is een laag risicoprofiel naar voren gekomen. Een handboek AO-IB is in 2018 vastgesteld. In dit handboek wordt aandacht besteed aan de grens voor EU-aanbesteding en de invulling van functies en verantwoordelijkheden. Het advies om aandacht te besteden aan de Nationale aanbestedingsrichtlijnen en procedures die gevolgd worden wanneer er sprake is van contracten die qua omvang niet Europees aanbesteed hoeven te worden, is overgenomen.

Op personeelsgebied is beleid in werking gezet om extra te investeren in professionalisering en terugdringing van het ziekteverzuim.

Het interne risicobeheersing- en controlesysteem bestaat voor het financiële deel uit de plannings- en control instrumenten. De belangrijkste instrumenten zijn de meerjarenbegroting en het bestuursformatieplan voor wat betreft de planning en de rapportages van het administratiekantoor voor wat betreft de control.

Daarnaast is er sprake van regelmatige evaluatie via financiële maandrapportages en van de beleidsplannen en de realisatie daarvan.

6.7.2 Risicomanagement en de beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Als belangrijkste risico's worden gezien:

- De Wet werk en zekerheid
Door deze wet is het lastig om korttijdelijke vervangingen te realiseren door de verplichtingen die ontstaan nadat iemand een paar keer heeft ingevallen.
Het ziekteverzuim is gedaald naar 4,23% (2022: 4.29%).
- Het leerlingenaantal
De ontwikkeling van het leerlingenaantal verschilt per school. Een kleine daling behoort tot de mogelijkheden. Een en ander wordt nauwlettend gevolgd, zodat eventueel de formatie op termijn aangepast kan worden.
- De wijziging van het Participatiefonds
Met ingang van 1 augustus 2022 is het reglement van het Participatiefonds sterk vereenvoudigd. Dat betekent met name dat over het algemeen 50% van de uitkeringskosten van een voormalig personeelslid ten laste van het bestuur komt.

Hierna is in tabelvorm een voorlopige inschatting gemaakt van de bedragen die gemoeid zijn bij de financiële risico's en de kans dat dit zich voor gaat doen. Bij de belangrijkste financiële risico's is hiervoor al aangegeven hoe een en ander gemonitord wordt. Bij de jaarlijkse actualisatie van de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met de dan bekende gegevens en prognoses, zoals de leerlingenaantallen, de actuele vergoedingsbedragen, de formatieve verplichtingen e.d. Daarmee wordt een deel van de risico's in de reguliere meerjarenbegroting opgenomen.

	Afgedekt in MJB €	Bedrag €	Kans	Risico €
Wet Werk en Zekerheid				
Vaste benoeming 2 FTE		80.000		
Aantal jaren		<u>2</u>		
Extra kosten		<u>160.000</u>	25%	40.000
Indien van toepassing vanaf 2025 in MJB opnemen				
Hogere ZW-premie/WGA premie 1 % van loonsom		59.340		
Aantal jaren		<u>10</u>		
Extra kosten		<u>593.400</u>	20%	118.680
Indien van toepassing vanaf 2025 in MJB opnemen				
Daling leerlingenaantal				
Variabel bedrag per leerling		6.500		
Aantal leerlingen		<u>10</u>		
Minder bekostiging		<u>65.000</u>	50%	32.500
Vanaf 2025 is rekening gehouden met een lager leerlingenaantal				
Wijziging Participatiefonds				
50% van uitkeringskosten voor eigen rekening				
Uitkeringskosten 70%		56.000		
Aantal jaren		<u>3</u>		
Extra kosten		<u>168.000</u>	10%	16.800
Verwachting is dat het risico laag is in verband met het grote arbeidstekort in het onderwijs				
Totaal		<u><u>986.400</u></u>		<u><u>207.980</u></u>

De kans dat alle risico's zich tegelijkertijd voordoen, is gering. Gelet op de financiële positie van de vereniging, ook op termijn, zijn er voldoende financiële reserves om tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit in gevaar komt. Maar mocht het risico van € 208.000 zich daadwerkelijk voordoen in de periode tot eind 2028, dan nog is het weerstandsvermogen 0,49 per 31 december 2028

7. Verslag intern toezicht

7.1 Samenstelling intern toezicht

Het Algemeen bestuur bestaat uit de volgende toezichthoudende leden:

Bestuurslid	Functie / portefeuille	(neven)functies
Dhr. J. Möhlmann	Voorzitter	Scholengroep Driestar-Wartburg, directeur Driestar Gouda havo vwo, Eigen bedrijf (ZZP'er) voor coaching, Lid Raad van Advies Bèta bij Onderwijsnetwerk Zuid-Holland
Mw. L.C. Visser-Stam	Secretaris	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Programmasecretaris Toekomstagenda
Dhr. R. Roos	Portefeuille financiën	Ministerie van Sociale Zaken, Directie Financieel Economische Zaken, Hoofd Kaderstelling, Control en Evaluatie
Dhr. F.P. Trouborst	Portefeuille personeel	Voorzitter ondernemingsraad Albedacollege Rotterdam e.o.
Dhr. W.J. van Zwienen	Portefeuille materieel	Uitvoerder De Vries en Verburg Bouw B.V.
Mw. E. Bogaard- van den Berg	Portefeuille onderwijs	Adjunct-directeur en intern begeleider basisschool in Bodegraven
Dhr. W. Graafland	Portefeuille juridische zaken	Ministerie Justitie en Veiligheid, Immigratie en Naturalisatiedienst, Directie Juridische Zaken, Manager Specialistische Teams

7.1.1 Vergoedingsregeling

De leden van het algemeen bestuur van de Vereniging CNS te Gouda ontvangen een vacatievergoeding van € 100,- per jaar.

7.1.2 Toewijzing accountant

Het Algemeen Bestuur heeft Van Ree Accountants als accountant aangewezen.

7.2 Vormgeving van het toezicht

Het Strategisch Beleidsplan een belangrijk richtinggevend kader om de rol van toezichthouder goed uit te oefenen. Bij het toezicht op de ontwikkeling van het bestuur en de onder haar ressorterende scholen hanteert de toezichthouder een bestuurlijk toetsingskader dat gebaseerd is op het strategisch beleidsplan. Met het opstellen van het nieuwe strategisch beleidsplan 2023-2027 is ook het toetsingskader opnieuw vastgesteld.

7.2.1 Invulling van de toezichthoudende rol

Via managementrapportages en het jaarverslag wordt het Algemeen Bestuur drie keer per jaar geïnformeerd over de voortgang van ontwikkelingen en de resultaten. Deze rapportages worden door de toezichthouder in afwezigheid van de directeur-bestuurder doorgenomen. Tijdens een daaropvolgend overleg met de directeur-bestuurder worden de gerapporteerde ontwikkelingen doorgesproken, wordt aanvullende informatie uitgewisseld en wordt besproken of en in welke vorm er bijsturing nodig is.

Een aantal keer per jaar vindt er bovendien een zogenaamde ‘themavergadering’ plaats waarin het Bestuur, de Directie en de GMR zich met elkaar verdiepen in een relevant strategisch thema.

7.2.2 Invulling van de netwerkfunctie

De halfjaarlijkse schoolbezoeken zijn een belangrijke manier om voeling te houden met de scholen. Tijdens deze bezoeken krijgen de toezichthouders een goed beeld van de sfeer, hoe er vorm en inhoud wordt gegeven aan de identiteit, welke ontwikkelingen er spelen en hoe onderwerpen uit de managementrapportages in de praktijk vorm krijgen. Deze bezoeken zijn een bron van informatie en inspiratie voor de toezichthouders.

7.2.3 Invulling van de klankbordrol

De klankbordrol van de toezichthouders krijgt structureel vorm tijdens de vergaderingen van het algemeen bestuur met de directeur-bestuurder en in de vorm van periodiek (portefeuille)overleg tussen de voorzitter of andere bestuursleden en de directeur-bestuurder. De beleidsontwikkeling, zoals deze in de hoofdstukken 2 tot en met 4 is beschreven, is op deze wijze door het algemeen bestuur op de diverse portefeuilles gevolgd. Hoe dit voor het financieel beleid heeft plaatsgehad, is beschreven in paragraaf 7.3.

7.2.4 Invulling van de werkgeversfunctie

Vanuit het Algemeen Bestuur is in juni 2023 het jaargesprek met de bestuurder gevoerd over de behaalde doelstellingen en de wijze van functioneren. Dit heeft ertoe geleid dat het dienstverband van de uitvoerend bestuurder, de heer De Jong, is verlengd tot een periode van vier jaar.

7.2.5 Evaluatie functioneren toezichthoudend bestuur en toepassing Code Goed Bestuur

Tijdens vergaderingen tussen het algemeen bestuur en de directeur-bestuurder is de Code Goed Bestuur naast de statuten en reglementen gelegd en vergeleken met de gangbare praktijk. Middels statutenwijzigingen is er vastgelegd dat er in het algemeen bestuur meerdere bestuursleden zitting mogen nemen zonder een kind op één van de scholen van CNS. De ALV heeft op 13 november 2023 met de statutenwijzigingen ingestemd.

Ook het bestuursreglement is geëvalueerd en herschreven. Bovendien is er een managementstatuut opgesteld. Alle benodigde documenten voldoen aan de Code Goed bestuur. De enige afwijking van de code bestaat er nog uit dat er nog geen lid in het algemeen bestuur is benoemd zonder kind op één van de scholen van CNS.

Er hebben zich geen situaties met (potentiëel) tegenstrijdig belang voorgedaan.

Er is een grondig traject gevolgd, waarin de uitwerking van de code en de rolvulling van het intern toezicht is geëvalueerd en verdiept, onder leiding van een onafhankelijke externe partij.

7.3 Toezicht op begroting en op rechtmatige en doelmatige bestemming van de middelen

Toezicht op en advies over de financiën vindt, naast bestuursvergaderingen over managementrapportages, plaats in bilaterale overleggen tussen de houder van de portefeuille financiën en de directeur-bestuurder. Gedurende het jaar wordt bij de tweede managementrapportage gerapporteerd over de begrotingsuitputting. Het Algemeen Bestuur wordt gedurende het jaar geïnformeerd over belangrijke afwijkingen; afwijkingen groter dan € 50.000,- worden aan het Algemeen Bestuur ter goedkeuring voorgelegd. Het Algemeen Bestuur heeft, via bovenstaande control-afspraken en de onder 6.2 beschreven invulling van het toezicht toegezien, op de rechtmatige en doelmatige inzet van de ontvangen middelen.

In 2023 is meer ontvangen dan begroot. De belangrijkste oorzaken hiervoor vormen de hogere bekostiging vanuit het Rijk vanwege de hogere salarissen in het primair onderwijs en de incidenteel hoger dan begrote bijdrage vanuit SWV Berséba.

Een positieve realisatie is met name ontstaan door een beperkt lagere formatieve inzet. Het niet uitgegeven deel van de NPO-gelden is, conform landelijke richtlijnen en met instemming van het bestuur gereserveerd om de komende jaren uit te geven. Het Algemeen Bestuur heeft in december 2023 een over de jaren negatieve meerjarenbegroting 2024-2028 goedgekeurd, zodat de NPO-reserves worden ingezet.

Al een aantal jaar is er veel aandacht voor de vermogenspositie van onderwijsinstellingen. Het weerstandsvermogen en de liquiditeitsratio van CNS bevinden zich boven de door het ministerie van OCW bepaalde signaleringgrenzen. Het kengetal voor normatief eigen vermogen is ten opzichte van 2023 gestegen naar 2,73. Dit geeft aan dat mogelijk sprake van een (iets) te hoog eigen vermogen. Deze toename komt o.a. door de stelselwijziging met betrekking tot het groot onderhoud en de nog niet uitgegeven NPO-baten. De waarden van deze kengetallen duiden op een sterke financiële positie. Op grond van de vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2028 is het de verwachting dat de ratio van bovenmatig eigen vermogen niet meer onder de signaleringswaarde van de inspectie komt. Dit is te verantwoorden vanwege te verwachten investeringen in groot onderhoud van de drie scholen en de te verwachten investeringen bij de renovatie van de Prinses Julianaschool.

CNS heeft zich in 2021 bezonnen op de meest gewenste vermogenspositie. De meerjarenbegroting laat zien, dat de komende jaren vanuit de reserves ten minste de NPO-middelen worden ingezet via (beperkt) negatieve begrotingen. Dit zal bij gelijkblijvend beleid leiden tot een geleidelijke afname van het eigen vermogen, waardoor er uiteindelijk op of onder de signaalwaarde zal worden uitgekomen. Gezien de nieuw- en verbouwplannen op de drie scholen en de wellicht daarbij benodigde investeringen en bijkomende risico's kan een verdere financiële vertaalslag pas na de vast te stellen eigen bijdrage bij de nieuwbouw van de Livingstoneschool in 2024 (of nog later) gemaakt worden. Dan wordt inzichtelijk wat het minimaal benodigde eigen vermogen in de komende jaren dient te zijn.

Eenmaal per jaar wordt verantwoording afgelegd aan de leden van de Vereniging tijdens de Algemene Ledenvergadering, waarna de leden decharge verlenen voor het gevoerde beleid. Deze vergadering heeft 20 juni 2023 plaatsgevonden.

7.4 Toelichting op gegeven adviezen

De volgende adviezen zijn er in 2023 door het algemeen bestuur uitgebracht:

Vergaderdatum	Advies of besluit
13 februari 2023	<ul style="list-style-type: none"> Evaluatie Governance-documenten en sturingsfilosofie met begeleiding van een externe deskundige
17 april 2023	<ul style="list-style-type: none"> Goedkeuring van de jaarrekening 2022
15 mei 2023	Speciale avondvergadering rond Governance onder begeleiding van Verus <ul style="list-style-type: none"> Diverse voorstellen t.a.v. statutenwijzigingen Met regelmaat toetsen en bespreken van leidende principes voor de invulling van bestuur en toezicht (gedeelde waarden, visie op toezicht) Voornemen om binnen het bestuur te werken met een dubbele portefeuillebezetting Structureel aandacht schenken aan rolverduidelijking en goede rolinvulling binnen de organisatie
12 juni 2023	<ul style="list-style-type: none"> Helder V&G-plan is voorwaardelijk voor vervolg van de werkzaamheden voor de uitbreiding van de Johannes Calvijnschool Samenwerking met een nieuwe kinderopvangpartner en doordenking consequenties voor toekomstige ontwikkelingen op de scholen op dit vlak Verlenging van de samenwerking met Dyade en ingebruikname van een nieuw financieel en HR-softwarepakket

4 september 2023	<p>Speciale avondvergadering rond Governance onder begeleiding van Verus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het onderzoeken van een passende, toekomstbestendige bestuurs- en managementstructuur voor CNS Gouda, samen met de GMR en directeuren, onder begeleiding van een externe deskundige
25 september 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Ondertekening van de afsprakenbrief voor de nieuwbouw van de Livingstoneschool
13 november 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie traject cultuurontwikkeling Prinses Julianaschool • Diverse inhoudelijke adviezen t.a.v. het toetsingskader en het toezichtskader • Instemming met de begroting 2024 • Handreiking schoolbezoeken AB
11 december 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek naar een passende, toekomstgerichte bestuurs- en managementstructuur: <ul style="list-style-type: none"> – Realisatie kan niet in één keer, maar moet stapsgewijs. Goed in beeld brengen wat het de scholen gaat brengen en gaat kosten. – Omdat de ontwikkelingen in het onderwijs meer vragen van besturen moet de bestuurder meer strategisch kunnen werken. Afronding oriëntatiefase en komen tot concretisering van de consequenties en uitwerking richting het gewenste scenario – Het algemeen bestuur moet meer op de grote lijnen kunnen gaan zitten • Een tijdelijke versterking op korte termijn van het bestuurskantoor in verband met lopende opgaves • Goedkeuring van de meerjarenbegroting 2025-2028

Al de bovenstaande adviezen of besluiten zijn door de directeur-bestuurder overgenomen.

Jaarrekening 2023

Vereniging tot Stichting en Instandhouding van
Christelijk Nationale Scholen

Balans per 31 december 2023

vergelijkende cijfers 2022 na verwerking resultaatbestemming

	<u>31-12-2023</u>		<u>31-12-2022</u>	
	€	€	€	€
1	ACTIVA			
1.1	Vaste Activa			
1.1.2	Materiële vaste activa	847.871	746.785	
1.1.3	Financiële vaste activa	1.500	1.500	
	<i>Totaal vaste activa</i>	849.371	748.285	
1.2	Vlottende Activa			
1.2.2	Vorderingen	174.776	103.978	
1.2.4	Liquide middelen	4.110.501	4.187.073	
	<i>Totaal vlottende Activa</i>	4.285.277	4.291.051	
	TOTAAL ACTIVA	5.134.648	5.039.336	
2	PASSIVA			
2.1	Eigen vermogen	4.215.004	2.214.743	
2.2	Voorzieningen	31.558	1.769.937	
2.3	Langlopende schulden	34.179	42.736	
2.4	Kortlopende schulden	853.907	1.011.920	
	TOTAAL PASSIVA	5.134.648	5.039.336	

**Staat van baten en lasten 2023
en vergelijkende cijfers 2022**

	2023		Begroting 2023		2022	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	8.066.840		7.649.215		7.745.013	
3.2 Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden	31.030		23.099		30.583	
3.3 Examengelden	-		-		-	
3.4 Baten werk in opdracht derden	-		-		-	
3.5 Overige baten	222.731		135.450		178.796	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal Baten</i>		8.320.601		7.807.764		7.954.392
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	6.849.031		6.554.206		6.472.023	
4.2 Afschrijvingen	163.187		163.577		161.377	
4.3 Huisvestingslasten	345.192		489.975		487.511	
4.4 Overige lasten	706.179		544.320		642.095	
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	-		-		-	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal lasten</i>		8.063.589		7.752.079		7.763.006
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Saldo baten en lasten</i>		257.012		55.685		191.386
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	21.513		-		5	
6.2 Financiële lasten	-		-		8.991	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		21.513		-		-8.986
Totaal resultaat		<u>278.525</u>		<u>55.685</u>		<u>182.400</u>

Bestemming van het resultaat

De bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

Toevoeging Algemene Reserve	340.414	-83.558
Toevoeging Kwaliteitsfonds	-	101.912
Ontrekking Bestemmingsreserve NPO gelden	-52.809	164.131
Ontrekking Groot Onderhoud	-9.362	-
Toevoeging Algemene Reserve Privaat Derde geldstromen	282	-85
	<u>278.525</u>	<u>182.400</u>

Grondslagen voor waardering van activa, passiva en resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 B en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Kernactiviteiten

Het verzorgen van (openbaar) primair onderwijs binnen de kaders gesteld door de Wet op het Primair Onderwijs

Stelselwijziging

Met ingang van 2023 heeft een stelselwijziging plaatsgevonden. De stelselwijziging betreft de wijziging van verwerking van groot onderhoud via de voorziening naar het verwerken als materieel vast actief. Tot en met boekjaar 2022 werd gebruik gemaakt van de overgangsregeling die is opgenomen in de regeling Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO), artikel 4.1c (egalisatiemethode). De stelselwijziging inzake de voorziening groot onderhoud wordt op basis van de overgangsbepaling van RJ 212.807 verwerkt op retrospectieve wijze vanaf boekjaar 2023. Dit betekent dat de vergelijkende cijfers niet zijn aangepast en dat de effecten van de aanpassing in de onderhoudsvoorziening worden verwerkt in het beginvermogen van het boekjaar. Als gevolg van deze wijziging in verwerkingswijze worden lasten van groot onderhoud vanaf boekjaar 2023 verwerkt als investering. Slechts uitgaven die gedurende 2023 en later kwalificeren als te activeren belangrijke bestanddelen worden geactiveerd. Het economisch claimrecht van de gebouwen berust bij de gemeente. De boekwaarde van de vaste activa per 1 januari 2023 wordt niet aangepast voor uitgaven die hebben plaatsgevonden.

De stelselwijziging wordt als volgt verwerkt in de jaarrekening 2023:

Het effect van de stelselwijziging op het vermogen is:

Eigen vermogen op 31 december 2022 (zoals eerder gerapporteerd)	€ 2.214.473
Effect stelselwijziging	€ 1.721.733
Herzien eigen vermogen op 1 januari 2023	€ 3.936.206

Het effect van de stelselwijziging op het resultaat is:

Geen dotatie voorziening groot onderhoud:	€ 170.000
Afschrijving materiële vaste activa:	€ -9.362
Begeleidingskosten onderhoud	€ -4.231
Totaal effect op het resultaat:	€ 156.407

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutel-functionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

De kosten voor groot onderhoud worden vanaf boekjaar 2023 geactiveerd en afgeschreven. Voor boekjaar 2023 werd een voorziening gevormd voor de kosten voor groot onderhoud op basis van de overgangsregeling vanuit de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO), artikel 4.1c en werden uitgaven inzake groot onderhoud aan de voorziening onttrokken

Investeringssubsidies worden gesaldeerd met de investeringen waarvoor deze subsidies zijn verstrekt.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
<u>Terreinen</u>			
Kunstgras	120	10,00%	1000
Fietsenrekken	240	5,00%	1000
<u>Gebouwen</u>			
Luchtbehandelingsinstallatie	180	6,67%	1000
Zonnepanelen	180	6,67%	1000
<u>Onderhoud</u>			
Schilderwerk	72	16,67%	5000
Zonwering (reparatie)	36	33,33%	5000
<u>Inventaris en apparatuur</u>			
Kantoormeubilair/inventaris	120	10,00%	1000
Huishoudelijke apparatuur	60	20,00%	1000
Schoolmeubilair	180	6,67%	1000
Garderobe	240	5,00%	1000
Kasten	180	6,67%	1000
Onderwijskundige apparatuur/machines	60	20,00%	1000
Netwerk	96	12,50%	1000
ICT middelen Leerkrachten	60	20,00%	1000
ICT middelen Leerlingen	48	25,00%	1000
Printers	48	25,00%	1000
Beamers/Digiborden	72	16,67%	1000
Communicatiemiddelen	60	20,00%	1000
Leermethoden	96	12,50%	1000

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten leningen en obligaties die tot het einde van de looptijd zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen en obligaties gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Transactiekosten worden verwerkt in de eerste waardering. Bijzondere waardeverminderingen worden in

minderding gebracht op de geamortiseerde kostprijs en direct verantwoord in de staat van baten en lasten.

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten waarborgsommen en worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze waarborgsommen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Omdat de goederen waarvoor borg is betaald eigendom zijn voor de duur van het gebruik wordt er geen voorziening getroffen voor oninbaarheid.

Vorderingen

Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting en zijn direct opeisbaar. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit een algemene reserve en bestemmingsreserve(s). Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving		EUR	
Kwaliteitsfonds	Doel		
	Beperkingen		
	Saldo	€	112.797
Bestem. reserve BAPO	Doel		
	Beperkingen		
	Saldo	€	80.495
NPO Gelden	Doel		
	Beperkingen		
	Saldo	€	250.344
Groot Onderhoud	Doel		
	Beperkingen		
	Saldo	€	1.712.372

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Indien een voorziening gewaardeerd wordt tegen contante waarde wordt gerekend met een rekenrente.

Deze rekenrente wordt als volgt bepaald:

Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) +/- Inflatie (bron: CBS).

Bij een negatieve uitkomst van de rekenrente zal deze op nul worden gesteld.

Voor 2023 wordt er gerekend met een rekenrente van 9,20%.

De waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 6,00%, en de uitgangswaarde voor de inflatie is 3,20%.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de ekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

De voorziening langdurig zieke werknemers wordt gevormd door de verwachte salariskosten van langdurig ike werknemers die waarschijnlijk niet meer zullen terugkeren in het arbeidsproces.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt. Als de kosten uitgaan boven de boekwaarde van de voorziening, worden de (meer)kosten verwerkt in de winst- en verliesrekening. Deze regeling is tot en met boekjaar 2022 toegepast.

Bij de bepaling voor de voorziening groot onderhoud ultimo 2022 is gebruik gemaakt van de tijdelijke uitzonderingsbepaling conform RJO 4, lid 1c.

Langlopende schulden

Onder deze post valt onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindergebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen Staat van Baten en Lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderinggrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies m.b.t. investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat

van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Vereniging heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.

De instelling is volgens de CAO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2023 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2023: 110,50%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Waardeveranderingen van de volgende financiële instrumenten worden rechtstreeks verwerkt in de staat van baten en lasten:

- Financiële activa en verplichtingen die onderdeel zijn van de handelsportefeuille;
- Afgeleide financiële instrumenten (derivaten) met een beursgenoteerde onderliggende waarde;
- Gekochte leningen, obligaties (tenzij aangehouden tot einde looptijd) en aangehouden eigen-vermogensinstrumenten die beursgenoteerd zijn.

Waardeverminderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de staat van baten en lasten. Voor gerealiseerde waardevermeerderingen van financiële instrumenten die op reële waarde worden gewaardeerd met verwerking van de waardevermeerderingen rechtstreeks in het eigen vermogen, dient het cumulatieve resultaat dat voorheen in het eigen vermogen was opgenomen, te worden verwerkt in de staat van baten en lasten op het moment dat de desbetreffende effecten niet langer in de balans worden verwerkt.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode

wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Operationele activiteiten

Onder de operationele activiteiten is het saldo van de baten en lasten opgenomen welke in het verslagjaar gerealiseerd zijn. Het saldo van de baten en lasten wordt gecorrigeerd met de lasten door afschrijvingen, dotatie en vrijval van voorzieningen. Het saldo van de baten en lasten wordt tevens gecorrigeerd met de fluctuatie van kortlopende vorderingen en schulden gedurende het verslagjaar. Ontvangsten en uitgaven uit rente gedurende het verslagjaar zijn ook opgenomen onder de operationele activiteiten.

Investeringsactiviteiten

Uitgaven en inkomsten welke voortvloeien uit het respectievelijk aankopen en verkopen van duurzame middelen.

Financieringsactiviteiten

Inkomsten en uitgaven welke voortvloeien uit het respectievelijk aangaan of aflossen van leningen.

Prijrisico

De instelling loopt risico's ten aanzien van de waardering van effecten, opgenomen onder financiële vaste activa en effecten, opgenomen onder vlottende activa. De instelling beheerst het marktrisico door onderscheid aan te brengen in de portefeuille, en limieten te stellen.

Rente- en kasstroomrisico

De Instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen). Met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de instelling risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de markttrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt de instelling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidsstoets van de instelling. Verkoop vindt plaats op basis van krediettermijnen tussen de 8 en 60 dagen. Voor grote leveringen kan een afwijkende krediettermijn van toepassing zijn. In dat geval worden aanvullende zekerheden gevraagd, waaronder garantiestellingen.

De instelling heeft vorderingen verstrekt aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend.

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

1 Activa

1.1 Vaste Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	1.1.2.1	1.1.2.2	1.1.2.3	1.1.2.4	
	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€	€
Stand per 31 december 2022					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	226.564	15.108	1.823.570	492.685	2.557.927
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	133.215	3.462	1.313.798	360.667	1.811.142
Materiële vaste activa per 31 december 2022	93.349	11.646	509.772	132.018	746.785
Verloop gedurende 2023					
Investerings	77.951	-	167.904	12.419	258.274
Desinvesteringen	-103.669	-1.004	-999.244	-253.345	-1.357.262
Afschrijvingen	-18.483	-366	-112.746	-31.592	-163.187
Afschrijvingen op desinvesteringen	103.669	1.004	998.175	253.345	1.356.193
Mutatie gedurende 2023	59.468	-366	54.089	-19.173	94.018
Stand per 31 december 2023					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	200.846	14.104	992.229	251.759	1.458.938
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	50.547	4.529	413.152	142.839	611.067
Materiële vaste activa per 31 december 2023	150.299	9.575	579.077	108.920	847.871

Kasstroomoverzicht 2023
en vergelijkende cijfers 2022

	2023		2022	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfssoefening (saldo baten en lasten)		257.012		191.386
<i>Aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>				
Afschrijvingen	-/- 4.2	163.187	161.377	
Mutaties voorzieningen	2.2	-1.738.379	47.284	
<i>Totaal van aanpassing voor aansluiting bedrijfsresultaat</i>		-1.575.192		208.661
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
Vorderingen	1.2.2	-70.798	241.291	
Kortlopende schulden	2.4	-158.013	389.704	
<i>Totaal van aanpassingen in werkkapitaal</i>		-228.811		630.995
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-1.546.991		1.031.042
Ontvangen interest	6.1.1	21.513	5	
Betaalde interest	6.2.1	-	-8.991	
		21.513		-8.986
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-1.525.478		1.022.056
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-258.274	-130.633	
Desinv. in materiële vaste activa	1.1.2	1.069	257	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-257.205		-130.376
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen langlopende schulden	2.3	-	5.998	
Aflossing langlopende schulden	2.3	-8.557	-8.144	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-8.557		-2.146
Kasstroom uit overige balansmutaties				
Overige mutaties		1.714.667	-	
Totaal kasstroom uit overige balansmutaties		1.714.667		-
Mutatie liquide middelen	1.2.4	<u>-76.572</u>		<u>889.531</u>

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

	2023		2022	
	€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1	4.187.073		3.297.543	
Mutatie boekjaar liquide middelen	-76.572		889.530	
Stand liquide middelen per 31-12		<u>4.110.501</u>		<u>4.187.073</u>

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

1.1.3 Financiële vaste activa		Boek-	Investerings	Des-	Waarde-	Resultaat	Boek-
		waarde	n	investeringe	verandering		waarde
		01-01-2023	2023	2023	2023	2023	31-12-2023
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.8	Overige vorderingen	1.500	-	-	-	-	1.500
	Totaal Financiële vaste activa	1.500	-	-	-	-	1.500
1.2 Vlottende activa							
1.2.2 Vorderingen				31-12-2023		31-12-2022	
				€	€	€	€
1.2.2.3	Gemeenten			85.359		64.411	
	<i>Subtotaal vorderingen</i>				85.359		64.411
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten			34.497		31.519	
1.2.2.14	Te ontvangen interest			21.500		-	
1.2.2.15	Overige overlopende activa			33.420		8.048	
	<i>Subtotaal overlopende activa</i>				89.417		39.567
	Totaal Vorderingen				174.776		103.978
1.2.4 Liquide middelen				31-12-2023		31-12-2022	
				€	€	€	€
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen			4.110.501		4.187.073	
	Totaal liquide middelen				4.110.501		4.187.073

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting en zijn direct opeisbaar.

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

2.1	Eigen vermogen	Stand per	Resultaat	Overige	Stand per	Stand per	Resultaat	Overige	Stand per
		01-01-2022	2022	mutaties	31-12-2022	01-01-2023	2023	mutaties	31-12-2023
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1.1	Algemene reserve	1.281.154	-83.562	-	1.197.592	1.197.592	340.416	-	1.538.008
2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	230.403	266.043	-	496.446	2.218.179	-62.170	-	2.156.009
2.1.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)	520.790	-85	-	520.705	520.705	282	-	520.987
	Totaal eigen vermogen	2.032.347	182.396	-	2.214.743	3.936.476	278.528	-	4.215.004
De toelichting over de beperkte doelstellingen van de reserves zijn vermeld in de Grondslagen.									
Toelichting Eigenvermogen									
Eigenvermogen per 31-12-2022		2.214.743							
Effect stelselwijziging		1.721.733							
		<u>3.936.476</u>							
betreft de voorziening groot onderhoud welke een bestemmingsreserve wordt.									
2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	Stand per	Resultaat	Overige	Stand per	Stand per	Resultaat	Overige	Stand per
		01-01-2022	2022	mutaties	31-12-2022	01-01-2023	2023	mutaties	31-12-2023
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1.2.2	Kwaliteitsfonds	10.945	101.912	-	112.857	112.857	-	-	112.797
2.1.1.2.3	Bestem. reserve BAPO	80.495	-	-	80.495	80.495	-	-	80.495
2.1.1.2.5	NPO	138.963	164.131	-	303.094	303.094	-52.809	-	250.344
2.1.1.2.9	Groot Onderhoud	-	-	-	-	1.721.733	-9.362	-	1.712.372
	Totaal bestemmingsreserves (publiek)	230.403	266.043	-	496.446	2.218.179	-62.171	-	2.156.008
2.1.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)	Stand per	Resultaat	Overige	Stand per	Stand per	Resultaat	Overige	Stand per
		01-01-2022	2022	mutaties	31-12-2022	01-01-2023	2023	mutaties	31-12-2023
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1.3.1	Algemene reserve privaat	520.790	-85	-	520.705	520.705	282	-	520.987
	Totaal bestemmingsreserves (privaat)	520.790	-85	-	520.705	520.705	282	-	520.987
2.2	Voorzieningen	Stand per	Dotatie	Ont-	Vrijval	Stand per	Bedrag	Bedrag	Bedrag
		01-01-2023	2023	trekking	2023	31-12-2023	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1	Personele voorzieningen	48.204	4.544	10.085	11.105	31.558	12.086	12.822	6.649
2.2.3	Voorzieningen voor groot onderhoud	-	-	-	-	-	-	-	-
	Totaal voorzieningen	48.204	4.544	10.085	11.105	31.558	12.086	12.822	6.649
Toelichting									
Voorzieningen voor groot onderhoud		1.721.733							
Groot onderhoud per 31-12-2022		-1.721.733							
Stelselwijziging per 1-1-2023									
2.2.1	Personele voorzieningen	Stand per	Dotatie	Ont-	Vrijval	Stand per	Bedrag	Bedrag	Bedrag
		01-01-2023	2023	trekking	2023	31-12-2023	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4	Jubileumuitkeringen	48.204	4.544	-10.085	-11.105	31.558	12.086	12.822	6.649
	Totaal personele voorzieningen	48.204	4.544	-10.085	-11.105	31.558	12.086	12.822	6.649
2.3	Langlopende schulden			Stand per	Leningen	Aflossing	Stand per	Looptijd	Looptijd
				01-01-2023	aangegaan	2023	31-12-2023	> 1 jaar	> 5 jaar
				€	€	€	€	€	€
2.3.7	Vooruitontvangen investeringsubsidies			42.736	-	8.557	34.179	8.753	21.154
	Totaal langlopende schulden			42.736	-	8.557	34.179	8.753	21.154
2.4	Kortlopende schulden			31-12-2023		31-12-2022			
				€	€	€	€		
2.4.6	Schulden aan gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen					50.927	301.126		
2.4.8	Crediteuren					108.764	90.543		
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen					304.959	276.003		
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen					86.122	79.415		
2.4.12	Kortlopende overige schulden					2.449	6.022		
	<i>Subtotaal vorderingen</i>						553.221		753.109
2.4.14	Vooruit ontvangen subsidies OCW					31.579	26.167		
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen					219.668	200.883		
2.4.19	Overige overlopende passiva					49.439	31.761		
	<i>Subtotaal overlopende activa</i>					269.107	300.686	258.811	
	Totaal Kortlopende schulden						853.907	1.011.920	

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Rechten

Er zijn geen niet in de balans opgenomen rechten.

Verplichtingen

De volgende niet in de balans opgenomen verplichtingen worden hieronder toegelicht.

nr.	Omschrijving	Periode		Looptijd Mndn	Bedrag per maand €	< 1 jaar €	1 - 5 jaar €	> 5 jaar €	Totaal €
		van	t/m						
1	ISO Kopieerapparaten	1-5-2023	30-4-2029	72	543	6.516	26.064	1.629	34.209
2	Bunniks Vemen/Schipper/Whitehouse De	1-10-2023			700	9.400			
4	Allround Cleaning	01-01-23	31-12-24	24	9.453	113.436			
5	DVEP Elektriciteit/ Engie	01-01-21	31-12-25	60	7.713	92.556			
6	DVEP Gas/ Engie	01-01-21	31-12-25	60	7.257	87.084	87.084	-	174.168

Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten

3.1	Rijksbijdragen	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen						
3.1.1.1	Rijksbijdragen OCW	7.217.702		6.892.662		6.470.732	
	Totaal rijksbijdragen		7.217.702		6.892.662		6.470.732
3.1.2	Overige subsidies						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	488.189		451.408		832.480	
	Totaal overige subsidies		488.189		451.408		832.480
3.1.4	Ontvangen doorbetaling rijksbijdragen SWV		360.949		305.145		441.800
	Totaal Rijksbijdragen		8.066.840		7.649.215		7.745.012

3.1.2.1	Overige subsidies OCW	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
3.1.2.1.4	Overige subsidies OCW	488.189		451.408		832.480	
	Totaal overige subsidies OCW		488.189		451.408		832.480

3.2	Overheidsbijdragen overige overheden	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
3.2.2	Overige overheidsbijdragen overige overheden						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en gemeenschappelijke bijdragen	31.030		23.099		30.584	
	Totaal overheidsbijdragen overige overheden		31.030		23.099		30.584

3.5	Overige baten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
3.5.1	Verhuur	54.496		25.750		69.944	
3.5.5	Ouderbijdragen	72.801		1.200		45.416	
3.5.10	Overige	95.434		108.500		63.437	
	Totaal overige baten		222.731		135.450		178.797

4 Lasten

4.1	Personeelslasten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	5.048.169		6.398.506		4.836.562	
4.1.1.2	Sociale lasten	769.517		-		732.917	
4.1.1.3	Premies Participatiefonds	105.844		-		63.178	
4.1.1.4	Premies Vervangingsfonds	-		-		2.041	
4.1.1.5	Pensioenpremies	704.992		-		682.882	
	Totaal salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		6.628.522		6.398.506		6.317.580
4.1.2	Overige personele lasten						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	-16.646		4.500		-8.957	
4.1.2.3	Overige	339.631		186.700		280.374	
	Totaal overige personele lasten		322.985		191.200		271.417
4.1.3	Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.3	Overige uitkeringen personeel	-102.476		-35.500		-116.974	
	Totaal ontvangen uitkeringen personeel		-102.476		(35.500)		-116.974
	Totaal personeelslasten		6.849.031		6.554.206		6.472.023

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 77 in (2022: 83). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Bestuur / Management	3	4
Personeel primair proces	63	65
Ondersteunend personeel	11	14

Totaal gemiddeld aantal werknemers 77 83

Hiervan zijn er 0 werkzaam in het buitenland in 2023 (2022: 0).

4.2	Afschrijvingen	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	163.187		163.577		161.377	
	Totaal afschrijvingen	<u>163.187</u>		<u>163.577</u>		<u>161.377</u>	

4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2.1	Gebouwen	18.483		8.014		9.257	
4.2.2.2	Terreinen	366		2.993		184	
4.2.2.3	Inventaris en apparatuur	112.746		119.184		118.013	
4.2.2.4	Overige materiële vaste activa	31.592		33.387		33.923	
	Totaal afschrijvingen	<u>163.187</u>		<u>163.577</u>		<u>161.377</u>	

4.3	Huisvestingslasten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur	29.268		36.000		41.301	
4.3.3	Onderhoudskosten (klein onderhoud)	74.452		33.750		42.795	
4.3.4	Energie en water	78.950		121.400		74.158	
4.3.5	Schoonmaakkosten	132.422		113.500		143.624	
4.3.6	Belastingen en heffingen	17.451		10.725		10.181	
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	-		170.000		170.000	
4.3.8	Overige	12.649		4.600		5.451	
	Totaal huisvestingslasten	<u>345.192</u>		<u>489.975</u>		<u>487.510</u>	

4.4	Overige lasten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten	140.852		128.550		106.200	
4.4.2	Inventaris en apparatuur	11.476		13.000		22.367	
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	296.744		252.500		249.896	
4.4.5	Overige	257.107		150.270		263.634	
	Totaal overige lasten	<u>706.179</u>		<u>544.320</u>		<u>642.097</u>	

4.4.1	Administratie en beheerlasten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1	Administratie en beheerslasten	128.898		119.550		98.335	
4.4.1.2	Reis- en verblijfkosten	11.954		9.000		7.865	
	Totaal administratie en beheerlasten	<u>140.852</u>		<u>128.550</u>		<u>106.200</u>	

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van

4.4.1.1	Kosten instellingsaccountant	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.2	Controle van de jaarrekening	11.954		9.000		7.865	
4.4.1.3	Andere controlewerkzaamheden	-		-		-	
4.4.1.4	Fiscale advisering	-		-		-	
4.4.1.5	Andere niet-controlediensten	-		-		-	
	Totaal kosten instellingsaccountant	<u>11.954</u>		<u>9.000</u>		<u>7.865</u>	

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de Vereniging zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle Bovenstaande accountants-honoraria zijn verwerkt op basis van het facturenstelsel.

4.4.5	Overige lasten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
4.4.5.1	Wervingskosten	144.734		92.625		137.929	
4.4.5.4	Buitenschoolse cq bijzondere activiteiten	87.727		31.250		103.556	
4.4.5.6	Contributies	12.263		11.950		11.762	
4.4.5.7	Abonnementen	1.650		2.350		2.298	
4.4.5.8	Medezeggenschapsraad	5.269		5.545		924	
4.4.5.9	Verzekeringen	5.464		6.550		7.165	
	Totaal overige lasten		257.107		150.270		263.634

6	Financiële baten en lasten	2023		Begroot 2023		2022	
6.1	Financiële baten	€	€	€	€	€	€
6.1.1	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	21.513		-		5	
	Totaal financiële baten		21.513		-		5

6.2	Financiële lasten	2023		Begroot 2023		2022	
		€	€	€	€	€	€
6.2.1	Rentelasten en soortgelijke lasten	-		-		8.991	
	Totaal financiële lasten		-		-		8.991

Bestemming van het resultaat

		2023	
		€	€
2.1.1.1	<u>Algemene reserve (publiek)</u>		340.414
2.1.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>		-
2.1.1.2.2	Kwaliteitsfonds	-	
2.1.1.2.3	Bestem. reserve BAPO	-	
2.1.1.2.5	NPO	-52.809	
2.1.1.2.9	Groot Onderhoud	-9.362	
	Totaal bestemmingsreserves publiek		<u>-62.171</u>
2.1.1.3	<u>Bestemmingsreserves (privaat)</u>		
2.1.1.3.1	Algemene reserve privaat	282	
	Totaal bestemmingsreserves privaat		<u>282</u>
	Totaal resultaat		<u><u>278.525</u></u>

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

Verbonden partijen

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partijen

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code	Deelname percentage
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Midden Holland	Stichting	Gouda	4	0%
SWV Berseba	Vereniging	Ridderkerk	4	0%

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Verantwoording subsidies

De subsidies die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

G1. Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikkingen geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Studieverlof 2023-2024	22415952	17-07-2023	Onderhanden
Studieverlof 2022-2023	19403370	20-07-2023	Ja
Zij instroom Livingstone	23857767	20-11-2023	Onderhanden
Zij instroom Joh. Calvijn	17332792	22-10-2021	Ja

G2A. Subsidies met verrekeningsclausule, aflopend

Niet van toepassing

G2B. Subsidies met verrekeningsclausule, doorlopend

Niet van toepassing

WNT verantwoording 2023

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Op de Vereniging is het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs van toepassing.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria, te weten:

- a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten
- c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2023
Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	1
Totaal aantal complexiteitspunten	6
Bezoldigingsklasse	B
Bezoldigingsmaximum	€ 148.000

WNT verantwoording 2023

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2023

Naam	Dhr. M. de Jong	
Functiegegevens	Directeur Bestuurder	
Aanvang functievervulling in 2023		01-01
Einde functievervulling in 2023		31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,00
Gewezen topfunctionaris		Nee
Dienstbetrekking		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	104.780
Beloningen betaalbaar op termijn	€	17.600
<i>Subtotaal</i>	€	<u>122.380</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	148.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€	-
Bezoldiging	€	<u><u>122.380</u></u>
Het bedrag van de overschrijding	€	-
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		n.v.t.

Gegevens 2022

Functiegegevens	Directeur Bestuurder	
Aanvang functievervulling in 2022		01-09
Einde functievervulling in 2022		31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,00
Dienstbetrekking		Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	29.010
Beloningen betaalbaar op termijn	€	5.809
<i>Subtotaal</i>	€	<u>34.819</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	47.797
Bezoldiging	€	<u><u>34.819</u></u>

WNT verantwoording 2023

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Naam	Functie
Dhr. J. Möhlman	Voorzitter
Dhr. R. N. Roos	Penningmeester
Mevr. L.C. Visser-Stam	Secretaris
Dhr. W. Graafland	Lid
Dhr. W.J. van Zwiene	Lid
Dhr. F.P.C. Trouborst	Lid
Mevr. Bogaard - van den Berg	Lid

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900

Niet van toepassing, er zijn geen topfunctionarissen inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij het bevoegd gezag en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is.

Niet van toepassing, er zijn geen (voormalige) (aangemerkte) leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking bij een of meer andere WNT-instellingen.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatie van toepassing is.

Niet van toepassing, er zijn geen (voormalige) (aangemerkte) leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking bij een of meer andere WNT-instellingen.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing, er zijn geen (aangemerkte) topfunctionarissen, met of zonder dienstbetrekking, waaraan een uitkering is verstrekt.

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Gouda, juni 2024

Dhr. M. de Jong
Directeur Bestuurder

Dhr. J. Möhlman
Voorzitter

Dhr. R. N. Roos
Penningmeester

Mevr. L.C. Visser-Stam
Secretaris

Overige gegevens

Statutaire bepaling van het resultaat

Er is statutair niets geregeld inzake de bepaling van het resultaat